

ELABORAT SIGURNOSTI NP „KRKA“ UKLJUČIVO I RUBNA PODRUČJA

NEPOZNATA KRKA: BLAGA GORNJEG I SREDNJEG TOKA RIJEKE KRKE

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Korisnik
projekta:

Projekt
partner:

TURISTIČKA ZAJEDNICA
ŠIBENSKO-KNINSKE
ŽUPANIJE

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.
Sadržaj ovog materijala isključivo je odgovornost Javne ustanove "Nacionalni park Krka".

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR	4
2. UVOD	5
3. PREDMET PROCJENE.....	6
3.1. OPĆI PODACI.....	6
3.2. MISIJA I VIZIJA NP „KRKA“	7
3.3. STRUKTURA, ZAPOSLENICI I KAPACITETI NP „KRKA“	8
4. ANALIZA STANJA.....	11
4.1. GEOGRAFSKA ODREDNICA	11
4.2. PROCJENE RIZIKA OD VELIKIH NESREĆA NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE (iz procjena rizika od velikih	13
4.3. ZONA TURISTIČKE I POSJETITELJSKE INFRASTRUKTURE	14
4.3.1. ZONE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU I UZ GRANICU NP „ KRKA“	14
4.3.2. ZONA TURISTIČKA INFRASTRUKTURE – RUBNA PODRUČJA.....	15
4.3.3. POSJETITELJSKA INFRASTRUKTURA	16
4.4. LJUDSKA DJELATNOST NA PODRUČJU PARKA	23
4.5. OPIS POSJETITELJSKE INFRASTRUKTURE, RESURSA I BUDUĆIH INVESTICIJA SA PREPORUKAMA ZA POBOLJŠANJE SIGURNOSTI POSJETITELJA	25
4.5.1. SADRŽAJNE I TEMATSKE LOKACIJE (OPIS, ANALIZA STANJA I PREPORUKA).....	25
4.5.2. ANALIZA POSJETITELJSKE STRUKTURE I AKTIVNOSTI POSJETITELJA	42
4.5.3. DETALJNA ANALIZA INFRASTRUKTURE STAZA.....	44
4.6. ORGANIZIRANOST POSTOJEĆEG SUSTAVA SIGURNOSTI I ZAŠTITE	63

4.6.1. FIZIČKA ZAŠTITA.....	63
4.6.2. TEHNIČKA ZAŠTITA.....	65
4.7. PRIMJENA SIGURNOSNIH NORMI I STANDARDNIH OPERATIVNIH POSTUPAKA.....	69
4.7.1. NADZOR I OBILASCI.....	69
4.7.2. POSTUPANJE U SLUČAJU UGROZA I ODGOVORNOST ZADUŽENIH ZA SIGURNOST I ZAŠTITU	69
4.7.3. DJELOVANJE U IZVANREDNIM OKOLNOSTIMA	70
4.7.4. PROGRAM TRENINGA I EDUKACIJE OSOBLJA.....	73
5. AKCIJSKI PLAN	84
5.1. MJERE OPĆE I POSEBNE SIGURNOSTI.....	84
5.2. UPRAVLJANJE IZVJEŠĆIVANJE I ANALITIKA	89
5.3. SURADNJA NA LOKALNOJ RAZINI	90
5.4. NADZOR I UNUTARNJA KONTROLA	92
5.5. ORGANIZACIJA POTRAGA I SPAŠAVANJA	92
5.6. STRUKTURA POBOLJŠANJA NA INFRASTRUKTURI I PRIHVATNIM MJESTIMA	95
5.7. KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA U FUNKCIJI SIGURNOSTI	96
6. METODOLOGIJA RADA.....	97
7.ZAKLJUČAK.....	98

1. PREDGOVOR

Elaborat sigurnosti na području Nacionalnog parka „Krka“ (u daljnjem tekstu NP „Krka“) uključivo i rubna područja izrađen je s ciljem prevencije rizika kretanja po pješačkim stazama, maksimalno mogućeg osiguranja i zaštite svih turista i posjetitelja, kao i osoblja zaduženog za zaštitu vrijednosti određenog područja. Elaborat uključuje predviđanje elemenata rizika, na uređenim i okolnim stazama, nužnih preventivnih radnji, eliminiranje mogućih rizika, te definiranje obrazaca postupanja u slučaju nastanka nesreća.

Slika: Kanjon gornjeg toka - arhiva HGSS Šibenik

2. UVOD

Hrvatska gorska služba spašavanja (u daljnjem tekstu HGSS) je nacionalna, vertikalno ustrojena, dobrovoljna, stručna, humanitarna i nestranačka udruga javnog značaja čiji su osnovni ciljevi sprječavanje nesreća, obuka za spašavanje, spašavanje i pružanje prve medicinske pomoći u planini i na drugim nepristupačnim područjima i u izvanrednim okolnostima kod kojih pri spašavanju i pružanju pomoći treba primijeniti posebno stručno znanje i upotrijebiti tehničku opremu za spašavanje u planinama u svrhu očuvanja ljudskog života, zdravlja i imovine. HGSS je jedina nacionalna udruga te djelatnosti na području Hrvatske koja okuplja gorske spašavatelje organizirane u stanicama gorske službe spašavanja kao svojim ustrojstvenim oblicima. HGSS obavlja djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku.

Stručno znanje i iskustvo u traganjima i spašavanjima koje posjeduju članovi HGSS-a temelj su izrade ovog elaborata. Svaka akcija i spašavanja, u urbanim ili neurbanim područjima, završava analizom niza okolnosti koje su dovele do potrebe za našom intervencijom. Kao takve, uzete su u obzir kod procjene sigurnosti pješačkih staza na području parka. S obzirom na posjećenost NP „Krka“ javlja se potreba za analizom i procjenom sigurnosti pješačkih staza i druge posjetiteljske infrastrukture kako bi se izbjegle, odnosno umanjile mogućnosti nastanka nesreća na tom području. Pri analizi sigurnosti pješačkih staza i posjetiteljske infrastrukture uzeti su u obzir subjektivni i objektivni faktori koji utječu na sigurnost posjetitelja.

Tokom analize područja uz iskustvo i znanje koje posjeduju članovi HGSS-a uzeta su u obzir mišljenja i iskustva službe čuvara prirode NP „Krka“ i domicilnog stanovništva. Dobivene informacije i preporuke sagledane su i objedinjene prilikom izrade postojećeg stanja područja NP „Krka“ kako bi se došlo do što realnije i detaljnije procjene stanja sigurnosti.

Elaborat također analizira razvoj staza od posebnih interesa i sveobuhvat pješačkih i tehnički prohodnih staza sa ciljem njihova objedinjenja i kreiranja novih turističkih programa koje će se provoditi na siguran način.

3. PREDMET PROCJENE

3.1. OPĆI PODACI

Naziv	Nacionalni park „Krka“
OIB	67969498372
Uprava	Javna ustanova „Nacionalni park Krka“
Adresa	Trg Ivana Pavla II br.5; Šibenik
Površina	10900ha/ 109km ²
Lokacija	φ43°47'036" iφ 44°03'218" i između λ15°55'894" i λ16°09'919"

3.2. MISIJA I VIZIJA NP „KRKA“

NP „Krka“ jedinstveno je područje suživota čovjeka i rijeke u kršu, sačuvanih prirodnih procesa, biološke raznolikosti, krajobraznih vrijednosti te kulturne i tradicijske baštine.

Vizija NP "Krka" idealna je slika pravaca održivog razvoja i upravljanja Parkom uz aktivnu suradnju svih zainteresiranih sudionika i lokalne samoupravne na očuvanju i unapređenju njegovih prirodnih i kulturnih vrijednosti u budućnosti. Sve aktivnosti i smjernice upravljanja moraju biti usuglašene s vizijom, budući da ona odražava bit i opstojnost Parka gledano kroz prizmu održivog razvoja. Vizija predstavlja temeljni okvir upravljanja NP „Krka“.

Da bi se ostvarila, određeni su slijedeći dugoročni ciljevi:

- očuvati kakvoću vode rijeke Krke i procese taloženja sedre,
- očuvati i unaprijediti jedinstvenu kršku biološku raznolikost na području NP „Krka“,
- očuvati kulturnopovijesnu baštinu NP „Krka“,
- osigurati održivi razvoj posjećivanja NP „Krka“, koji će posjetiteljima omogućiti istinski doživljaj netaknute prirode i duhovni mir u jedinstvenom prirodnom ambijentu (povratak prirodi),
- osmisliti i provoditi edukacijske programe za lokalno stanovništvo i posjetitelje NP „Krka“,
- ulagati u usavršavanje stručnih znanja i vještina djelatnika Javne ustanove,
- poticati i ojačati suradnju s lokalnom zajednicom u održivom gospodarenju prirodnim dobrima s ciljem lokalnog / regionalnog razvoja.

Dugoročni ciljevi utvrđeni tijekom izrade Plana upravljanja sukladni su s izvornim ciljevima proglašenja NP-a, odnosno stremjenja ka zaštiti prirodne i kulturne baštine s naglaskom na očuvanje prirodnih procesa taloženja sedre, temeljnog fenomena i okosnice današnje hidrogeološke i pejzažne slike NP „Krka“, te mogućnostima obrazovanja i organizacije posjećivanja. Naglasak je stavljen na aktivnu zaštitu i očuvanje izvornih staništa NP „Krka“, na vrjednovanje staništa u održivom razvoju lokalne zajednice i na mogućnost sudjelovanja lokalne zajednice u njihovom očuvanju.

(iz Plana upravljanja JU NP „Krka“)

3.3. STRUKTURA, ZAPOSLENICI I KAPACITETI NP „KRKA“

Tijela JU NP „Krka“ su: upravno vijeće, ravnatelj i stručni voditelj.

Upravno vijeće upravlja Ustanovom, a njezino poslovanje organizira i vodi ravnatelj, kojeg imenuje nadležni ministar za razdoblje od četiri godine na temelju javnog natječaja koji raspisuje Upravno vijeće. Stručni rad Ustanove vodi stručni voditelj, kojeg imenuje, za razdoblje od četiri godine, Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja.

Unutarnje ustrojstvo i djelokrug unutarnjih jedinica NP „Krka“ određeni su Statutom JU NP „Krka“ i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove NP „Krka“, a temelji se na stručnom, racionalnom i djelotvornom ustroju u cilju učinkovitijeg rada i što više stručne razine u ostvarivanju godišnjeg programa za štite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja NP „Krka“.

Unutarnje ustrojstvene jedinice NP „Krka“ su:

- Ured ravnatelja.
- Služba poslova zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja, korištenja i nadzora prostora NP „Krka“.
- Služba za turizam, prezentaciju promidžbu i ugostiteljstvo.
- Služba za financije, računovodstvo, investicije i investicijsko održavanje, te informatičko-analitičke poslove.
- Služba za tehničke poslove, održavanje, protupožarnu zaštitu i zaštitu na radu.
- Služba za pravne, kadrovske i opće poslove, poslove javne nabave i nabave.
- Služba za unutarnju reviziju.

Rad Ustanove vodi ravnatelj, koji je odgovoran za uspostavljanje i ostvarivanje primjerenog unutarnjeg ustrojstva, djelotvornu organizaciju rada, kvalitetno ostvarivanje programa zaštite, očuvanja i promicanja Nacionalnog parka i koordiniranje poslova unutarnjih ustrojstvenih jedinica. Ravnatelj je također odgovoran za vođenje poslovne politike, posebno za planiranje rada Nacionalnog parka, ostvarivanje programa, praćenje rada, te za upravljanje i vođenje Ustanove na poslovima zaštite i očuvanja Nacionalnog parka.

Čelnici unutarnjih ustrojstvenih jedinica u Ustanovi vode unutarnje ustrojstvene jedinice i svaki je odgovoran za rad iz njenog djelokruga.

Stručni voditelj nadzire i provodi izvršavanje pojedinih stručnih poslova Ustanove u sklopu djelatnosti zaštite, održavanja, promicanja i korištenja NP „Krka“, te je odgovoran za ostvarivanje stručne razine tih poslova.

Neposredni nadzor na području NP „Krke“, obavljaju glavni čuvar prirode i čuvari prirode JU NP „Krka“ sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode (NN br 13/15,15/18, 14/19) i Pravilnika o unutarnjem radu u NP „Krka“ (NN br. 119/11).

Ustanova u planiranju i ostvarivanju svoje djelatnosti, odnosno programa zaštite, očuvanja i promicanja Nacionalnog parka, neposredno surađuje s nadležnim Ministarstvom, a kada je to propisano zakonom i Statutom Ustanove, s Vladom Republike Hrvatske (*iz plana upravljanja*).

Ljudski resursi Javne ustanove Nacionalni park „Krka“

Položaji i radna mjesta zaposlenika Ustanove sistematizirani su na način da se osiguraju uvjeti za stručno, racionalno i učinkovito obavljanje poslova upravljanja Nacionalnim parkom. Sistematizacijom položaja i radnih mjesta utvrđuju se poslovi koji se obavljaju u Ustanovi, uvjeti kojima trebaju udovoljavati službenici i namještenici da bi mogli obavljati određene poslove, kao što su stručna sprema, radno iskustvo i dr. te broj službenika i namještenika potrebnih za obavljanje tih poslova. Pod poslovima koji se obavljaju u Ustanovi, razumije se skup trajnih i povremenih poslova koji se obavljaju radi upravljanja Nacionalnim parkom, odnosno radi ostvarivanja programa zaštite, očuvanja, promicanja i korištenja Nacionalnog parka.

U NP „Krka“, trenutno ima ukupno 386 zaposlenika razvrstanih po navedenim kategorijama vidljivo u tablici broj zaposlenika NP „Krka“

Tablica: Broj zaposlenika NP „Krka“

Ustrojstvo JU NP "Krka"	Broj djelatnika	Prihod proračun	Prihod vlastiti
Ured ravnatelja	14		14
Služba stručnih poslova zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja, korištenja i nadzora prostora NP	76		76
Služba za turizam, prezentaciju, promidžbu i ugostiteljstvo NP	152		152
Služba za financije, računovodstvo, investicije i investicijsko održavanje, te informatičko-analitičke poslove	19		19
Služba za tehničke poslove, održavanje, protupožarnu zaštitu i zaštitu na radu	103		103
Služba za pravne, kadrovske i opće poslove, poslove javne nabave i nabave	20		20
Služba za unutarnju reviziju	2		2
UKUPNO DJELATNIKA	386		386

4. ANALIZA STANJA

4.1. GEOGRAFSKA ODREDNICA

Rijeka Krka nalazi se u Dalmaciji, na području Šibensko-kninske županije, između ravnokotarskog prostora, zaravni rijeke Čikole i Dalmatinske zagore.

Sa zapada, sjevera i istoka nadvisuju je planinski masivi Velebita, Dinare, Svilaje i Mosora. Uokvirena je trokutom gradova Knin-Zadar-Split, a okosnica joj se pruža pravcem Knin-Drniš-Šibenik.

U reljefu oko Krke ističu se planinski zid na sjeveru koji tvore Dinara i jugoistočni ogranci Velebita, poljske udoline (Kninsko, Kosovo i Petrovo polje), vapnenačke zaravni (sjevernodalmatinska, kistanjska i zaravni oko Krke i Čikole) i kanjoni s tokovima Krke, Krčića i Čikole. Između poljskih udolina i zaravni smještena je planina Promina.

Krka izvire u podnožju planine Dinare, 3,5 km sjeveroistočno od Knina, podno 22 m visokog Topoljskog slapa, a utječe u Jadransko more kraj Šibenika. Duga je 72,5 km, od čega slatkovodni dio 49 km, a bočati 23,5 km. Ukupni pad toka je 224 m. U slatkovodnom dijelu toka rijeka Krka prima pet pritoka: Krčić (10,5 km), Kosovčicu (12,5 km), Orašnicu (5,3 km), Butišnicu (39 km) i Čikolu s Vrbom (37,8 km), a u potopljenom dijelu ušća rijeku Guduču (7 km). Hidrogeološki slijev rijeke Krke prekriva površinu od 2 500 do 2 650 km². Srednji godišnji protok Krke preko Skradinskog buka je oko 55 m³/s, a dnevni protok varira od 5 do približno 565 m³/s.

Njezino porječje objedinjuje brojne krške fenomene. Od strmih kanjona, sedrenih barijera do visokih greda i plodnih krških polja.

Utjecaj mora dolinom rijeke Krke prodire duboko u kopno i znatno utječe na klimatske prilike gornjeg toka i izvorišta. Dalje od ušća utjecaj mora slabi pa je srednja godišnja temperatura zraka u Šibeniku oko 15 °C a u Kninu 13 °C. Srednja temperatura zraka najhladnijeg mjeseca (siječanj) u Šibeniku je oko 7 °C, u Kninu oko 5 °C, a najtoplijeg (srpanj) u Šibeniku je oko 25°C, u Kninu oko 23°C. Apsolutno najviša temperatura zraka zabilježena u Šibeniku iznosila je 39,2 °C, u Kninu 39,6 °C, dok je najniža u Šibeniku iznosila –10,2 °C, u Kninu –18,3 °C.

Godišnje se može očekivati nešto više od 100 vedrih i oko 90 oblačnih dana. Područje Šibenika izravno je obasjano Sunčevim zrakama oko 2 600, a područje Knina oko 2 400 sati, te se ubrajaju u najsunčanije predjele Hrvatske. Godišnja količina oborina u Šibeniku je oko 809 mm, u Kninu oko 1 078 mm, a najobilatije su u hladnijem dijelu godine, u razdoblju od listopada do veljače. Najmanje oborina ima ljeti, posebno u srpnju, kada u

Šibeniku prosječno padne oko 30mm, a u Kninu 46 mm oborina. Snijeg je na ovom području vrlo rijetka pojava, osobito uz more. Srednja relativna vlažnost u Kninu je 67%, u Šibeniku 57%.

Uz dolinu rijeke Krke prevladavaju vjetrovi hladnog polugodišta: sjeveroistočnjak – bura i jugoistočnjak – jugo. Bura je izrazita na cijelom području, a jugo samo u donjem toku rijeke Krke. Ljeti, za vedra vremena, razvija se blagi danji vjetar, maestral, iz zapadnog ili jugozapadnog smjera.

Slika: Krka i Dinara - arhiva HGSS Šibenik

4.2. PROCJENE RIZIKA OD VELIKIH NESREĆA NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE (iz procjena rizika od velikih nesreća – grad Šibenik)

Za NP „Krka“, koji se nalazi u Šibensko-kninskoj Županiji, navedene su iste opće procjene ugroze, na temelju izrade procjene ugroze od velikih nesreća grada Šibenika.

PRIJETNJA	OPIS SCENARIJA	UTJECAJ	PREVENTIVNE MJERE	ODGOVOR
OPĆE UGROZE				
POŽARI	Požari otvorenog tipa, zbog visokih temperatura u ljetnim mjesecima, nepristupačnog terena i velikim brojem posjetitelja	Požar predstavlja značajnu opasnost po život posjetitelja i može stvoriti veliku materijalnu, kao i štetu u flori i fauni NP Krka.	Osposobljavanje i opremanje vatrogasnih snaga, monitoring cijelog područja, upozoravajuće oznake i putevi evakuacije.	Uzbunjivanje, evakuacija, zbrinjavanje, spašavanje i pružanje prve pomoći
POTRESI	Elementarna nepogoda uzrokovana prirodnim događajem, uzrokuje stradavanje ljudi, materijalnih dobara, odrona stijena . Karakterizira ga brz događaj, bez prethodne najave odnosno upozorenja	Utjecaj na život i zdravlje ljudi	Mjere zaštite u urbanističkim planovima i gradnji	Uzbunjivanje, obavješćivanje, evakuacija, zbrinjavanje i evakuacija, kao i pružanje prve pomoći
EKSTREMNE VREMENSKE POJAVE	Zdravstvene smetnje kod ljudi	Moguć utjecaj na život i zdravlje ljudi	Pridržavanje uputa Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i županijskog zavoda	Obavješćivanje, pružanje prve pomoći

4.3. ZONA TURISTIČKE I POSJETITELJSKE INFRASTRUKTURE

4.3.1. ZONE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU I UZ GRANICU NP „KRKA“

Podrazumijeva boravak s noćenjem i ostalim turističkim sadržajima kao što su gastronomija, kupališta, mogućnost višednevnog boravka. Turistička zona služi kao polazno odredište za posjetitelje u NP „Krka“.

Skradin - grad, smješten je 18 km sjeverno od Šibenika na desnoj obali rijeke Krke. Osim brojnih turističkih sadržaja, za potrebe posjetitelja na raspolaganju su:

- ambulanta opće medicine
- apoteka
- dežurstvo HMP 24/h kroz ljetni period
- kupalište
- marina

Lozovac - je naselje u sastavu grada Šibenika. Nalazi se osam kilometara sjeveroistočno od Šibenika, na cesti Šibenik-Skradin.

Od Skradina ga odvaja rijeka Krka. U blizini Lozovca nalazi se Skradinski buk.

- hotel „Vrata Krke“
- privatni smještaj
- kampovi
- seoska domaćinstva

Kistanje - mjesto i općina, nalazi se na desnoj obali Krke. Polazište za posjet razgledavanja manastira na Krki. Osim toga na raspolaganju u Kistanjama, u radnom vremenu, za posjetitelje parka:

- ambulanta opće medicine
- ljekarna

- benzinska postaja

Puljane - naselje, nalazi se 4 km sjeverozapadno od Oklaja.

- posjetiteljski centar
- seoska domaćinstva

4.3.2. ZONA TURISTIČKA INFRASTRUKTURE – RUBNA PODRUČJA

Knin - grad leži na sedam rijeka (Krka, Butižnica, Orašnica, Kosovčica, Krčić, Radljevac i Marčinkovac) i okružen je s devet planina (Orlovicom, Ilicom, Plješevicom, Bukovcem, Badnjom, Dinarom, Kozjakom, Svilajom i Prominom).

Na području Knina izvire Krka i to ispod slapa druge rijeke – Krčića, te zbog toga privlačna za posjetitelje parka koji žele obići cijelu dužinu rijeke Krke.

Poviše grada nalazi se najviši vrh u Hrvatskoj, Dinara (1831 metar) na istoimenoj planini po kojoj je ime dobilo cijelo gorje koje se proteže od Slovenije do Albanije.

Drniš - središnja točka Šibensko-kninske županije do koje se dolazi prateći glavnu županijsku cestu od županijskog središta Šibenika prema zaleđu, na čijem krajnjem sjeveroistoku leži grad Knin i planina Dinara. Kroz grad Drniš teče rijeka ponornica – Čikola, kroz impozantni kanjon koji je u zadnjem toku i sastavni dio NP „Krka“.

Šibenik – jedan od najstarijih hrvatskih gradova na Jadranu, glavni grad i kulturno, obrazovno, upravno i gospodarsko središte Šibensko-kninske županije.

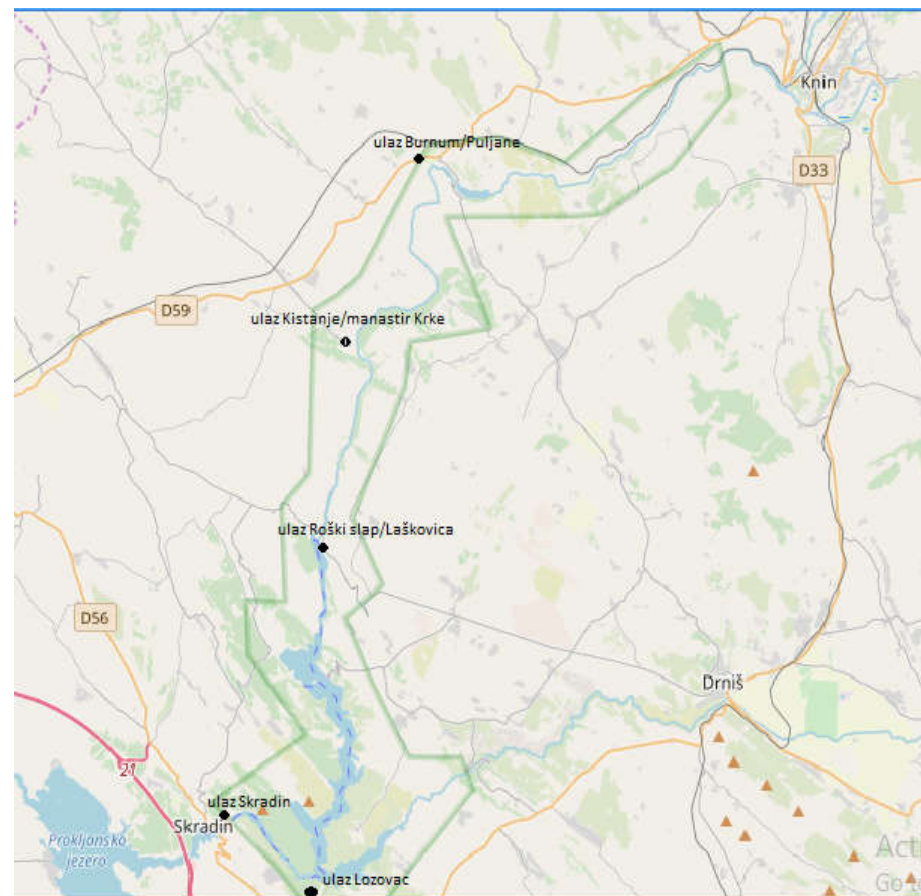
Turizam se u ovim gradovima posljednjih godina stalno razvija i broj gostiju iz godine u godinu sve više raste. Svi gradovi posjeduju cijelu gradsku infrastrukturu potrebnu za posjetitelje NP „Krka“.

4.3.3. POSJETITELJSKA INFRASTRUKTURA

Podrazumijeva sve građevine, uređene staze i vidikovce kao i povijesne lokalitete u NP „Krka“ kojima se posjetitelj služi i razgledava za vrijeme posjeta. Rasprostranjena je cijelom dužinom rijeke Krke i prilagođena je za širu masu posjetitelja, odnosno, lako je dostupna i/ili prohodna.

NP „Krka“ ima 5 ulaza koji su ujedno recepcije NP „Krka“. Svaki ulaz služi i kao orijentirna ili početna točka posjetitelja i strateški su smještene duž rijeke Krke na atraktivnim prirodnim ili povijesnim fenomenima.

1. **Ulaz Skradin**
2. **Ulaz Lozovac**
3. **Ulaz Roški slap / Laškovicica**
4. **Ulaz Burnum / Puljane**
5. **Ulaz Kistanje / Manastir**

Slika: Orijenacija ulaza u park - arhiva HGSS Šibenik

Ulaz Skradin

Prijevoz posjetitelja do Skradinskog buka obavlja se brodovima Javne ustanove "Nacionalni park Krka" ili pješice od Skradinskog mosta od recepcije.

Skradin je ujedno i zona turističke infrastrukture, sa smještajnim kapacitetima, kupališta i velikom gastronomskom ponudom i parkirališnim mjestima za posjetitelje Nacionalnog parka. Ispostava NP „Krka“ u Skradinu služi i kao informacijski centar za posjetitelje parka.

Pješačke staze

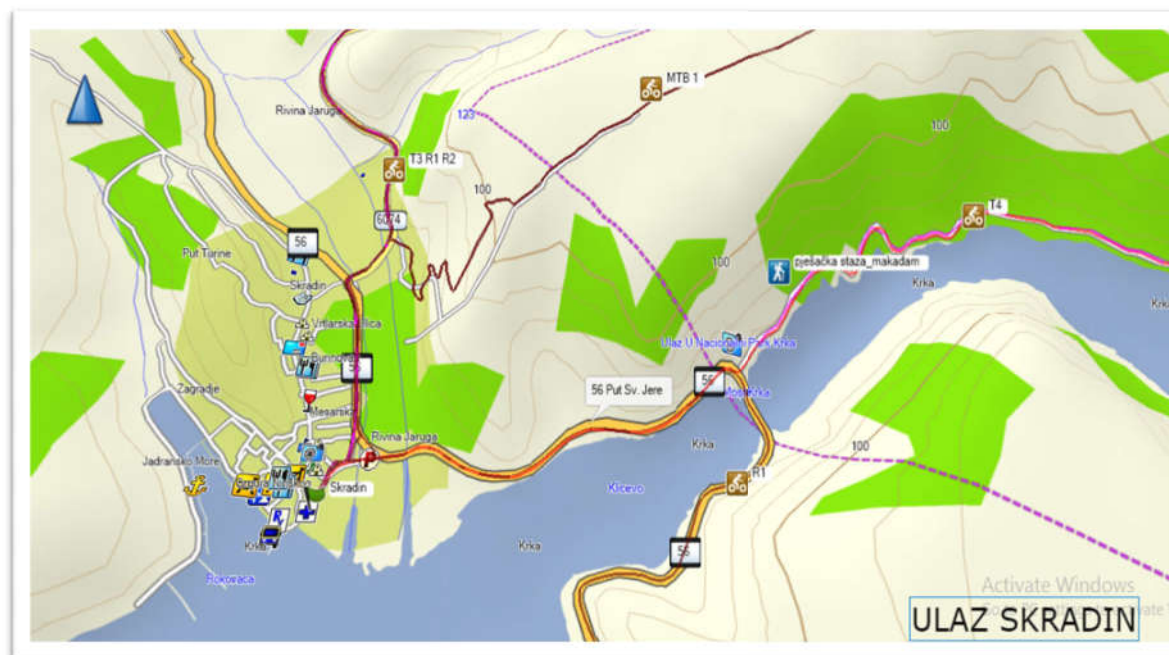
- Skradinski most – Skradinski Buk
- Skradinski buk kružna staza

Biciklističke staze iz Skradina:

- Krka MTB 1
- Krka road 1
- Krka road 2
- Krka track 3
- Krka track 4

Pristanište:

- Donje pristanište
- P1 Skradinski buk
- P6 (Kalički kuk)

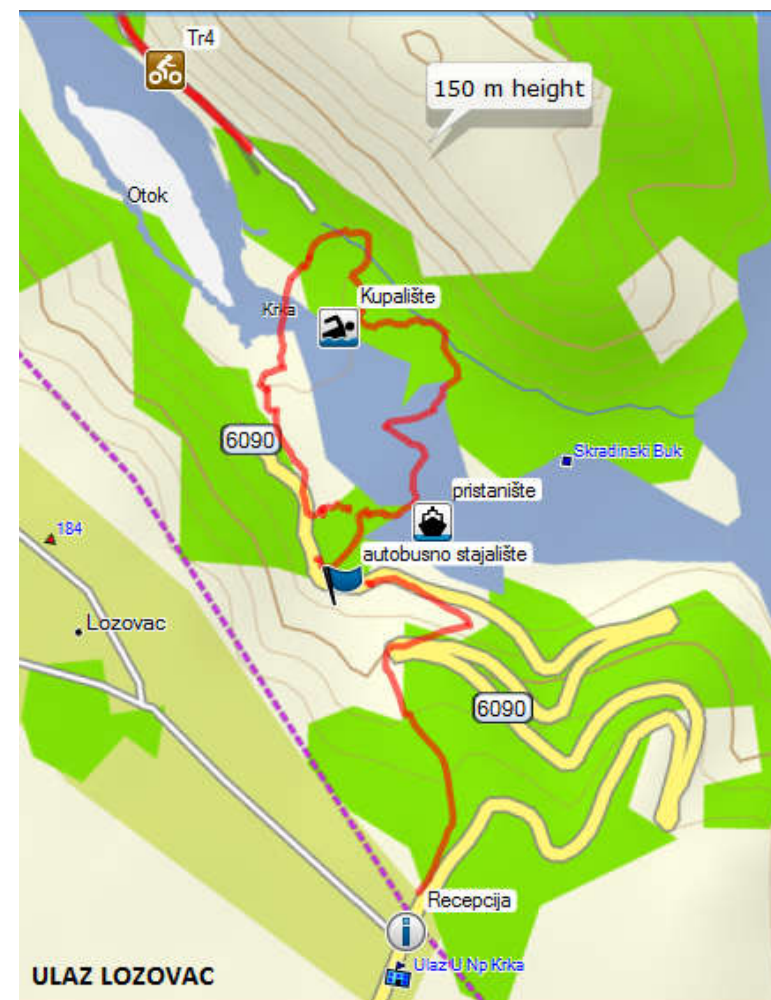
Slika: BaseCamp orijentacija - arhiva HGSS Šibenik

Ulaz Lozovac

Glavni je kolni ulaz u NP „Krka“ za prihvat turističkih autobusa i individualnih posjetitelja. Sadrži mogućnost noćenja ili dužeg boravka, informacijama na recepciji, kao i gastronomsku ponudu. Iz Lozovca, na ulazu u NP Krka iznad samih brzaca nalazi se pristanište s kojeg se posjetitelji prebacuju na Visovac.

Pješačke staze:

- Lozovac – Skradinski buk
- Gornji Krnići – ušće Čikole

Slika: BaseCamp orijentacija - arhiva HGSS Šibenik

Kanjon Čikole

Pješačke staze:

- Goriš – Torak
- Brnjica - Korito Čikole
- Ključ - Ključica

Kanjon Čikole, koji u svom donjem toku pripada NP „Krka“, je vrlo atraktivna lokacija za posjetitelje s mnoštvom mogućnosti pješaćenja ili kretanje biciklima. Također je za vrijeme obilaska ovih staza primijećeno kretanje i moto krosera koji koriste makadamsku cestu koja vodi u kanjon s jedne i druge strane. U ovom dijelu nema turističkih sadržaja.

Slika: BaseCamp orijentacija – Arhiva HGSS šibenik

Ulaz Roški slap / Laškovica

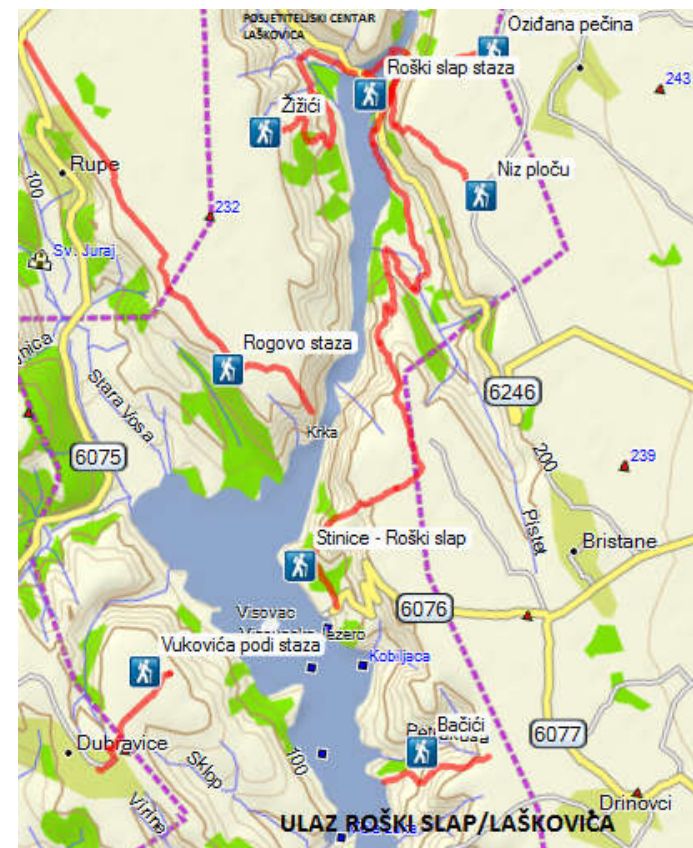
Centralno smješten ulaz u NP „Krka“ koje je glavno polazište raznih zahtjevnih pješačkih staza. Tu je smješten posjetiteljski centar „Laškovica“. Gastronomska ponuda je sezonskog karaktera.

Pješačke staze:

- Roški slap - Stinice
- Roški slap kružna staza
- Niz ploču
- Laškovica – Žižići - Roški slap
- Rogovo
- Vukovića podi
- Bačići

Biciklističke staze iz posjetiteljskog centra Laškovica:

- Krka MTB 2
- Krka MTB 3
- Krka MTB 4
- Krka road 3
- Krka track 5
- Krka tarck 6

Slika: BaseCamp orijentacija - arhiva HGSS Šibenik

Pristanište: P2 (Visovac), P3 i P4 (Roški slap), P7 (Remetić), P8 (Stinice), P9 (Remontno)

Ulaz Burnum/ Ivoševci

Smješten na povijesnom lokalitetu rimskog logora Burnum. Osim pješačkih staza, ovaj dio NP „Krka“ obiluje povijesnim lokalitetima, vidikovcima i posjetiteljskim centrom u Puljanima, u kojem se nalazi muzejska zbirka arheoloških nalaza s lokaliteta Burnuma.

Pješačke staze:

- Manojlovac – vidikovac
- Ivoševci - Rimski put
- staza uz Brljansko jezero
- staza od Perica do toka
- Bilušića buk iz Burza
- Bilušića buk iz Marasovina

Biciklistička staza iz posjetiteljskog centra Puljane:

- MTB 5
- Krka road 02
- Krka road 03
- Krka Trek1
- Krka Trek2

Povijesni lokaliteti:

- amfiteatar Burnum i utvrda Nečven

Slika: BaseCamp orijentacija - arhiva HGSS Šibenik

Ulaz Kistanje / Manastir

Ulaz za posjetitelje u manastir Sv. Mihajla na Krki.

Pješačke staze:

- Manastir kružna staza u kanjonu
- staza Pištavac
- staza do Trošenj utvrde

Povijesni lokalitet

- manastir Sv. Mihajla na Krki
- utvrda Trošenj

Pristanište

- P5 (manastir na Krki)

Slika: BaseCamp orijentacija - arhiva HGSS Šibenik

4.4. LJUDSKA DJELATNOST NA PODRUČJU PARKA

Šibensko-kninska županija obuhvaća ukupnu površinu od 5.670 četvornih kilometara, od čega kopnena površina iznosi 2.994 četvornih kilometara na kojoj u 5 gradova: Šibeniku, Kninu, Vodicama, Drnišu, Skradinu, te u 15 općina: Bilice, Biskupija, Civiljane, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Murter-Kornati, Pirovac, Primošten, Promina, Rogoznica, Ružić, Tisno, Tribunj i Unešić prema popisu iz 2011. godine, živi 109.375 stanovnika. Prostor županije je duboko usječenim kanjonom rijeke Krke i Čikole, te Prukljanskim jezerom i Šibenskim kanalom fizički razdvojen na dva dijela.

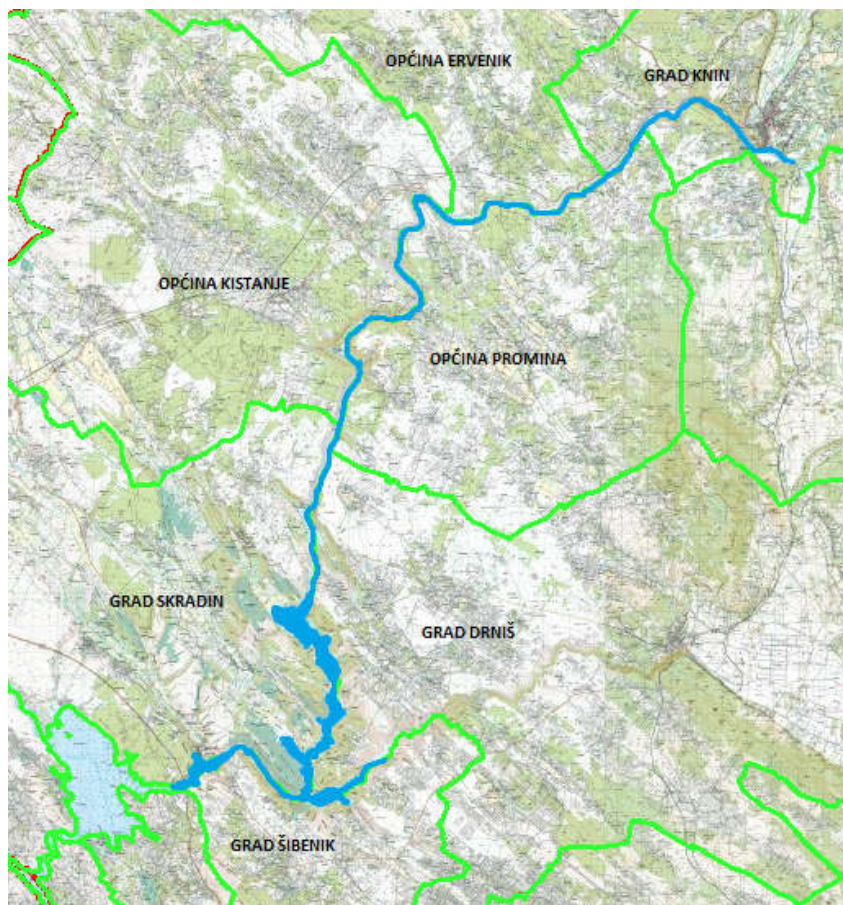
Rijeka Krka istodobno je ona veza koja je oduvijek integrirala dio prostora sjeverne i srednje Dalmacije u jedinstvenu cjelinu - šibensko područje. Za Šibensko-kninsku županiju rijeka Krka ima posebno značenje, kako zbog vodoopskrbe i hidroenergetskog potencijala, tako i zbog svoje prirodne i turističke atraktivnosti. Prema zemljopisnom položaju područje Šibensko-kninske županije predstavlja specifičnu i složenu prirodnu cjelinu, a prema reljefu, klimatskim, vegetacijskim, demografskim, socijalnim, kulturnim i gospodarskim obilježjima izdvajaju se otočko područje, zagorsko područje s Drnišom i Kninom i obalno područje s gradom Šibenikom kao gospodarskim, kulturnim i administrativnim središtem županije.

Izuzetno značenje za gospodarstvo Šibensko-kninske županije ima razvoj turizma. Ulaganja u turističke kapacitete u zaleđu koje ima veliki turistički potencijal zasigurno će omogućiti razvoj novih oblika ruralnog turizma, osobito na rubnim području NP „Krka“. Ulaganja u vinarije i izgradnju uljara intenzivirale su sadnju novih vinograda i maslinika. Glavna vinogradarska područja su Skradin-Šibenik, Knin, Drniš-Promina. Stočarstvo na području parka se razvija uzgojem autohtonih vrsta, a ispašu na kamenjarskim pašnjacima, u granicama parka, dopušta JU NP „Krka“ pod određenim uvjetima.

Vlasnici nekretnina i NP „Krka“, fizičke i pravne osobe koje na području parka obavljaju dopuštenu djelatnost, dužni su se pridržavati odredbi pravilniku o zaštiti i očuvanju NP „Krka“.

OPĆINE I GRADOVI U NP „KRKA“

1. Grad Knin
2. Općina Ervenik
3. Općina Promina
4. Općina Kistanje
5. Grad Drniš
6. Grad Skradin
7. Grad Šibenik

Slika: Administrativne granice gradova i općina – Arhiva HGSS Šibenik

4.5.OPIS POSJETITELJSKE INFRASTRUKTURE, RESURSA I BUDUĆIH INVESTICIJA SA PREPORUKAMA ZA POBOLJŠANJE SIGURNOSTI POSJETITELJA

4.5.1. SADRŽAJNE I TEMATSKE LOKACIJE (OPIS, ANALIZA STANJA I PREPORUKA)

4.5.1.1. PJEŠAČKE STAZE

Pješačke staze, kao glavni dio infrastrukture kojim posjetitelj može obići prirodne fenomene i povijesne znamenitosti, su uređivane na već postojećim starim putevima, koje je domicilno stanovništvo koristilo ili još uvijek koristi u svrhu dolaska na vodu iz različitih potreba (nekada napajanje stoke, navodnjavanje i ribolov), a počinju iz sela koje se nalaze na rubu kanjona. Imena uređenih staza povezana su s imenima sela na rubu kanjona iz kojih staze i počinju.

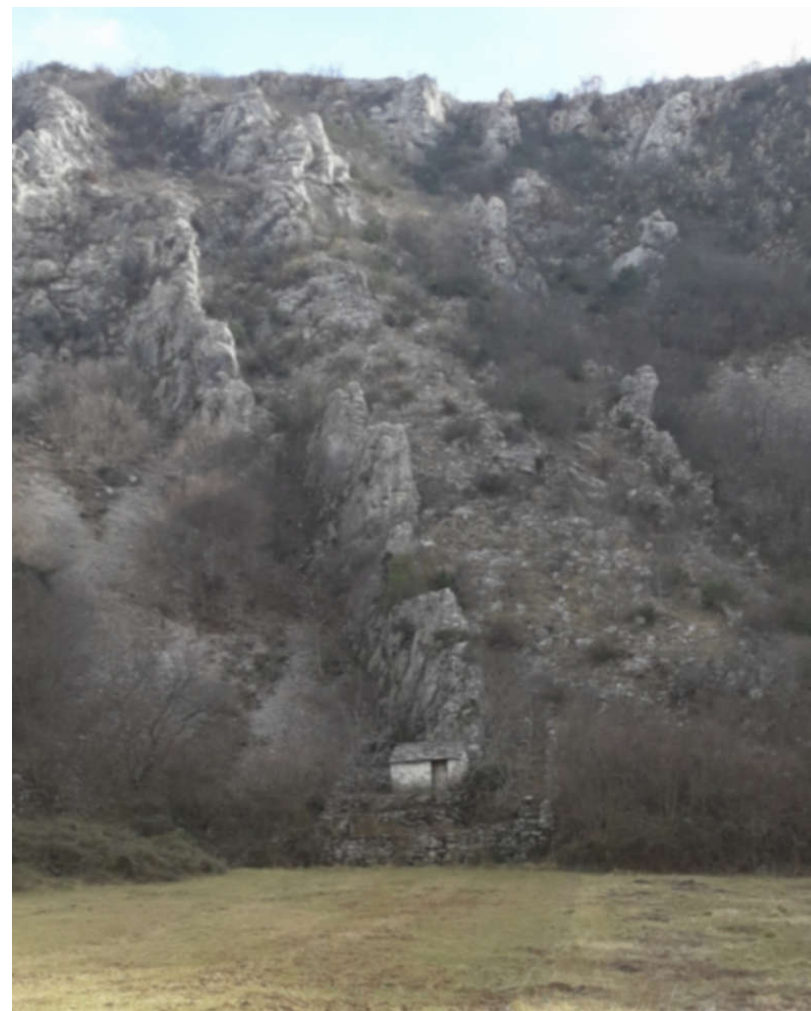
Na području NP „Krka“ trenutno postoji 23 različitih uređenih, samostalnih pješačkih staza. S obzirom da rijeka Krka protječe dubokim kanjonom, većina staza koja idu do same rijeke Krke, a ne nalaze se na početku ili na kraju toka, strme su. Povratak je uvijek na početnu poziciju istim putem nazad, ukoliko se ne radi o kružnoj stazi. To može biti problem zbog savladavanja velike strmine na pojedinim stazama. Veliki dio staza je podložen sitnim tucanikom, koji može biti nezgodan za savladavanje puta, osobito nizbrdo, jer ne predstavlja stabilnu podlogu za velike strmine. Ujedno takva podloga, kao i konfiguracija terena, kod velikih oborinskih voda, se ispiru i stvaraju se brazde u stazi, te je potrebna kontrola stanja staza i sanacija istih.

Pješački i ostali putevi koji se nalaze u samom kanjonu su rijetko međusobno povezani. Razlog tome je tok rijeke koja mjestimice prolazi kroz visoke stijene, no sela koja se nalaze na samom rubu kanjona su dobro povezana, te je moguće povezivanje stazama koje se nalaze na rubu kanjona.

Tek dvije staze su duže od 6km, dok je većina staza ispod 2 km dužine u jednom smjeru. Za posjetitelja znači da tok rijeke Krke mora obilaziti svojim osobnim automobilom.

Pješačke staze - NP „Krka“ obiluju prirodnim fenomenima i bogatom povijesnom i kulturnom baštinom, te su duž uređenih pješačkih staza na određenim lokacijama, postavljene table informativnog karaktera.

1. Staza Skradinski most – Skradinski buk
2. Staza Lozovac – Skradinski buk
3. Staza Skradinski buk
4. Staza Goriš - Torak
5. Staza Brnjica – korito Čikole
6. Staza Ključica
7. Staza Bačići
8. Staza Vukovića podi
9. Staza Rogovo
10. Staza Stinice – Roški slap – Oziđana pećina
11. Staza Roški slap
12. Staza Niz ploču
13. Staza Laškovića – Žižići – Roški slap
14. Staza Manastir Krka
15. Staza Pištavac
16. Staza Trošenj - Pištavac
17. Staza Perice
18. Staza Manojlovac do vidikovca
19. Rimski put
20. Staza Brljan – Manojlovac
21. Staza Bilušića Buk
22. Staza Marasovine
23. Staza Gornji Krnići

Slika: kanjon gornji tok Krke – Arhiva HGSS

Procjena rizika – pješačke staze

Odnosi se na staze koje su uređene i signalizirane kao pješačke staze NP „Krka“. Procjena rizika obuhvaća posjetiteljsku infrastrukturu u NP „Krka“, razvoj kontrolnih mjera i njihova primjena.

Procjena rizika pješačkih staza utvrđena je na način koji obuhvaća ocjenu rizika, tehničku i kondicijsku zahtjevnost terenskim izviđanjem pješačkih staza i preporučene su kontrolne mjere.

Ukupni rizik se uzima prema najvećem riziku u pojedinačnoj stavci. Opasnost se procjenjuje po tome kolika je vjerojatnost da se ona dogodi i prema tome, kolike su ozbiljne posljedice opasnog događaja.

- nizak, umjeren, visok, vrlo visok
- T- tehnička zahtjevnost (1 -3) - 1 - nezahtjevna, 2 -srednje zahtjevna, 3 - zahtjevna
- K- kondicijska zahtjevnost (1-3) - 1 - nezahtjevna, 2 - srednje zahtjevna, 3 - zahtjevna

Za svaki opasni događaj razvijen je jedan ili više kontrolnih mjera, čijom primjenom će se opasnost eliminirati ili umanjiti vjerojatnoća događaja i/ili ozbiljnost posljedica.

Br.	DATUM OBILASKA	IME STAZE	RADNJA	OPASNOST	PROCIJENA RIZIKA	T/K	PREPORUČENE MJERE	PREOSTALI RIZIK	KONTROLNE MJERE	UKUPAN RIZIK NAKON PRIMJENE KONTROLNIH MJERA
1.	11.12.2018.	SKRADINSKI MOST-SKRADINSKI BUK	Savladavanje puta	Pad na ravnom putu	Nizak	T1-K1		Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Nizak
2.	11.12.2018	LOZOVAC SKRADINSKI BUK	Savladavanje puta	Pad	Umjeren	T1-K2	Preporuka za primjerenu obuču	Nizak	Djelatnici NP kontroliraju stazu nakon obilnih oborina. Redovni pregled imjere sanacije.	Nizak
3.	13.12.2018	SKRADINSKI BUK	Kretanje u masi ljudi	Pad u rijeku	Umjeren	T1-K1	Postavljanje upozorenja od pada u rijeku. Postavljanje ograde duž prijelaznih mostova	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Umjeren
4.	28.11.2018.	GORIŠ – TORAK	Savladavanje velikog nagiba	proklizavanje stopala na tucaniku	Visok	T1-K2	Preporuka za primjerenu obuču	nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Nizak

5.	05.12.2018.	BRNJICA-ČIKOLA	Traženje puta na kraju, praćenje planinarskih oznaka Sipar na donjem dijelu staze	Gubitak orijentacije, gubljenje u stijenama Pad	Vrlo visok umjeren	T1-K2	Označiti kraj staze. Postaviti oznaku opasnosti za napuštanje staze Preporuka za primjerenu obuću	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama. Redovni pregled i mjere sanacije.	Umjeren
								umjeren		Umjeren
6.	30.11.2018.	KLJUČICA	Savladavanje puta	Pad na putu	Nizak	T1-K1			NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Nizak
7.	09.11.2018.	BAČIĆI	Savladavanje velikog nagiba	proklizavanje stopala na tucaniku	Umjeren	T1-K2	Preporuka za primjerenu obuću	Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Nizak
							Ureživanje stepenice			
8.	09.11.2018.	VUKOVIĆA PODI	Savladavanje puta	Pad na putu	Nizak	T1-K1		Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Nizak
9.	09.11.2018.	ROGOVO	Savladavanje puta	Pad na putu	Nizak	T1-K1		Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Nizak
10.	07.12.2018.	STINICE – ROŠKI SLAP – OZIĐANA PEČINA	Vremenski period hoda Savladavanje uspona	Dehidracija u ljetnim mjesecima Pad preko ograde	Visok Umjeren	T2-K3	Postaviti oznaku dužine staze i za povratak. Postaviti oznaku upozorenja	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Umjeren

11.	07.11.2018.	ROŠKI SLAP	Obilazak	Pad na ravnom putu	Nizak	T1-K1		Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama	Nizak
12.	09.11.2018.	NIZ PLOČU, UZ GREDE	Prolaz do greda	Pad niz stijenu Odron kamena	Vrlo visok Umjeren	T2-K3	Postaviti ogradu Postaviti sajlju uz zid stijene Preporuka za primjerenu obuču	Umjeren Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Umjeren
13.	07.11.2018.	LAŠKOVICA – ŽIŽIĆI – ROŠKI SLAP	Savladavanje puta	Pad na putu	Umjeren	T1-K1	Preporuka za primjerenu obuču	Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Nizak
14.	09.01.2019.	MANASTIR STAZA U KANJONU	Savladavanje puta	Pad na putu	Nizak	T1-K1		Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Nizak
15.	16.11.2018.	PIŠTAVAC	Savladavanje strmine	Proklizavanje stopala po tucaniku	Umjeren	T1-K2	Preporuka za adekvatnu obuču Urezivanje stepenica	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama. Redovni pregled i mjere sanacije.	Umjeren
16.	16.01.2019.	TROŠENJ - PIŠTAVAC	Savladavanje dužine staze	Dehidracija u ljetnim mjesecima	Visok	T1-K2	Upozorenje na dužinu puta, upozorenja na dehidraciju. Postaviti nadstrešnicu za odmor u hladu.	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama. Redovni pregled i mjere sanacije.	Umjeren

17.	16.11.2018.	PERICE	Svladavanje strmine	Proklizavanje stopala po tucaniku	Umjeren	T1-K2	Preporuka za adekvatnu obuću	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Umjeren	
							Urezivanje stepenica		Redovni pregled i mjere sanacije.		
18.	14.01.2019.	MANOJLOVAC-VIDIKOVAC	Savladavanje puta	Pad niz stijenu u kosinu	Umjeren. Staza na tom dijelu je široka	T1-K1	Postavljanje ograde	Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Nizak	
19.	14.01.2019.	RIMSKI PUT	Savladavanje puta	Proklizavanje stopala po tucaniku	Umjeren	T1-K2	Preporuka za adekvatnu obuću		NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Umjeren	
											Redovni pregled i mjere sanacije.
				Praćenje planinarskih oznaka			Maknuti planinarske oznake		Nizak		Nizak
				Pogled na slap izbliza	Pad niz stijenu okomito		Vrlo visok		Postavljanje ograde	Nizak	
		Obilazak mlinica	pad na stazi	Visok		Urediti staze	Nizak		Nizak		
20.	16.11.2018.	BRLJAN – MANOJLOVAC	Svladavanje puta	Pad na putu	Nizak	T1-K1	Postaviti oznaku opasnosti za napuštanje staze	Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnosti na stazama.	Nizak	

			Pogled na slap izbliza	Pad niz stijenu okomito	Vrlo visok		Urediti staze i ograditi staze	Umjeren	Redovni pregled i mjere sanacije.	Umjeren
			Svladavanje oputine na kraju staze	Praćenje planinarskih oznaka	Visok		Maknuti planinarske oznake	Umjeren		Umjeren
21.	16.01.2019	BURZE-BILUŠIĆA BUK	Obilazak staze	Pad po klizavoj stazi	Umjeren	T1-K2	preporuka za primjerenu obuču	Umjeren	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnost na stazama	Umjeren
22.	16.01.2019	MARASOVINE	Pogled na Bilušića buk iz mlinica	Pad u slap	Visok	T1-K2	Postaviti ogradu na pristup slapu	Umjeren		Umjeren
23.	05.12.2018	GORNJI KRNIĆI	Savladvanje puta	Pad	Nizak	T1-K2		Nizak	NP u svojim sigurnosnim smjernicama upozorava posjetitelje na opasnost na stazama	Nizak

OSTALE STAZE

Staze koje nisu navedene, niti uređene za posjetitelje NP „Krke“, ali nalaze se u području parka. To su staze koje koristi lokalno stanovništvo ili se nastavljaju i vežu na postojeće, uređene pješačke staze.

Ovisno na koje su selo vezane, odnosno koliko ljudi koriste te staze, one mogu biti bolje i lošije održavane, dok su neke od njih neprohodne zbog zapuštenosti. Takve staze nismo mogli obuhvatiti ovim elaboratom, iako se može naslutiti njihova, nekada povezanost, kada su ljudi intenzivno živjeli od polja u kanjonu Krke. Uglavnom su to staze gornjeg toka Krke sa lijeve i desne obale.

Staze koje se vežu na postojeće, uređene puteve, opisane su u opisu uređene staze na koju su vezane jer predstavljaju izvjesnu sigurnosnu opasnost za kretanje posjetitelja.

Prolaskom tih puteva donosimo zaključak, da su staze u gornjem toku lako prohodne, jer se uglavnom radi o širokim i mehanički prohodnim stazama. Nadalje, ljudi su svjesni atraktivnosti područja na kojem žive kao i potencijala koji im se nudi.

Uređenjem i povezivanjem staza u gornjem toku uz minimalan zahvat na autentičnosti tih staza donio bi dodatnu sigurnost posjetiteljima, kao i jačanje svijesti lokalnog stanovništva na čuvanje Krke zbog mogućnosti koje sam park donosi.

Slika: Gornji tok Krke – Arhiva HGSS Šibenik

4.5.1.2. MEHANIČKI PROHODNE STAZE

Staze koje su prohodne za osobna ili terenska vozila, a u granicama NP „Krka“, uglavnom se nalaze na rubu kanjona. U samom kanjonu postoje dobro prohodni makadamski ili zemljani putevi tamo gdje se još uvijek zemlja obrađuje ili se domicilno stanovništvo bavi uzgojem stoke (krave, ovce i koze), a to je u glavnom u gornjem toku od Knina lijevom obalom do ograde, lijevom obalom od Zelića do Marasovina i dalje. Desnim tokom od zaseoka Puače kod Radučića do njiva uzvodno i nizvodno do Brljanskog jezera. U donjem toku mehanički prohodnih staza u samom kanjonu, ima tek kod Roškog slapa lijevom obalom, na početku kod Skradinskog mosta do Skradinskog buka, odnosno Visovačkog jezera (staze br.1).

U kanjonu Čikole iz sela Ključ i iz sela Brnjica spušta se makadamska cesta koja vodi sve do jezera Torak.

Na rubu kanjona postoje dobro prohodni makadamski i asfaltni putevi sa jedne i druge obale rijeke, koji povezuju lokalna sela i zaseoke, kao i obradive nasade maslina. Makadamski putevi na rubu kanjona koji se nastavljaju na pješačke staze, integrirani su u MTB staze.

Sve mehanički prohodne staze podobne su za brzu intervenciju u slučaju nesreća, požara i kontrole nadzorne službe, kao i evakuaciju u slučaju potrebe. *(Vidi priručnik Spašavanje na području NP „Krka“)*

4.5.1.3.OBJEKTI NISKOGRADNJE (MOSTOVI, TUNELI, PRISTANIŠTA)

Analiza objekata niskogradnje odnosila se na analizu mostova, tunela i pristaništa koja se nalaze na području NP „Krka“, uključivo i rubnom području.

MOSTOVI – PJEŠAČKI MOSTOVI

Na području NP „Krka“ postoji, u sklopu pješačke staze Skradinski buk (staza 3) više pješačkih mostova preko toka koji predstavljaju potencijalnu opasnost od upadanja u rijeku zbog povećane koncentracije broja posjetitelja u ljetnom periodu.

Most ispod Skradinskog buka (točka za fotografiranje) zbog velikog protoka ljudi i zastoja za fotografiranje na mostu može biti problematičan.

Roški slap – most namijenjen za pješake u obilasku kaskadnih slapova i ocjenjen je niskom razinom rizika.

CESTOVNI MOSTOVI

Skradinski most (državna cesta 56), što ga čini potencijalno opasnim područjem za sudionike u prometu koji se kreću pješke. S obzirom da Ulaz Skradin prima velik broj posjetitelja, visoka je vjerojatnost nezgode s velikim posljedicama.

Roški slap most (županijska cesta 6246) također vrlo prometan most pješacima koji se kreću po cesti. Cesta je širine jednog vozila, što dodatno otežava promet u oba smjera, kao i pješački. Ograda mosta je nedostatna, a cesta daje dojam da je integrirana u kružnu stazu Ogrlice, pa se i sami posjetitelji mogu zadržavati na asfaltnom mostu. Prijelaz preko Krke reguliran je samaforom.

Brljanski prijelaz (županijska cesta 6055) sastoji se od tri manja mosta koji kao i prethodni nemaju pješački nogostup i prolazna su u širini 1,5 osobnog vozila. S obzirom na probijanje novih pješačkih staza do Manojlovca. Za očekivati je i ovdje veću frekventnost pješaka, što uvećava rizik od nesreća uzrokovanu nedovoljnom sigurnošću za posjetitelje na tim prijelazima.

Most Knin (državna cesta 33) je jedini most s nogostupom. Iako nema fizičku ogradu od ceste, čini ga najsigurnijom prijelazom za pješake kojim prolaze automobili.

Svi gore navedeni cestovni mostovina području NP „Krka“ i u rubnom području parka, su pod direktnom jurisdikcijom Hrvatske, odnosno Županijske uprave cesta.

Prijelazi preko Čikole u NP „Krka“

Prijelaz preko Čikole na području NP je samo na jednom dijelu i to na spuštanju iz Ključa prema Torcu. Most je izgrađen za rjeđe prometovanje i koriste ga isključivo lokalni ljudi i posjetitelji koji se kreću biciklima ili crosserima. S obzirom na slabo prometovanje i svoju konstrukciju, kao i atraktivnog lokaliteta no kojem se nalazi, most je zanimljiv i za posjetitelje NP-a.

PRISTANIŠTA

Pravilnikom o redu u turističkom pristaništu na unutarnjim vodama NP „Krka“ propisuje se namjena pojedinog dijela pristaništa, postupci prilikom priveza plovila, način kontrole nad obavljanju tih radnji i postupak korištenja informacijske službe, nadzor nad kretanjem putnika, te mjere u izvanrednim okolnostima za turističko pristanište na jezeru Visovac i na rijeci Krki.

Turističko pristanište na unutarnjim vodama NP „Krka“ sastoji se od sedam mjesta za pristajanje na jezeru Visovac i dva na rijeci Krki. Pristaništa kao cjelina služe za prihvat i otpremu posjetitelja NP „Krka“, te za ostale gospodarske djelatnosti koje su sa ovim djelatnostima u međusobnoj funkcionalnoj, prometnoj i tehnološkoj vezi.

P1 – Skradinski buk

Pristanište obuhvaća pristan s četiri kamene bitve, a izgrađen je od kamenih kocki. Na pristaništu je dozvoljeno pristajanje dva broda u redu i dva broda u brazdi. Na pristaništu nije dozvoljeno parkiranje vozilima, osim nadzornim službama i dostavnim vozilima. Sva vozila moraju biti parkirana, tako da ne ometaju transfer putnika i hitnih službi. Lučko područje obuhvaća pristan i kopneno zaleđe koje prati liniju stijena. Informativna ploča postavljena je na pristaništu bočno sa uzvodne strane.

P2 – Visovac

Pristanište obuhvaća pojas oko otoka, promjenjive širine, približno 2,5m sa svim podestima za prihvat putnika i akvatorij u širini 10m. U vrijeme većih vodostaja, voda prekriva dio mola. Na pristaništu se nalazi 70 bitava od prokroma i kamena. Plovila pristaju u jednom redu, više plovila u brazdi, ovisno o rasporedu bitvi. Informativne ploče postavljene su na dva mjesta, na način da vizualno obuhvaćaju čitavu operativnu obalu.

P3 – Roški slap 1

Pristanište se sastoji od drvenog mola i betonskog pontona, s vezovima ravnomjerno raspoređenih s obje strane pontona. Pristan je izrađen od armirano betonske konstrukcije. Lučko područje obuhvaća pristan i kopneno zaleđe koja prati liniju drveća. Informativna ploča je postavljena na drvenom dijelu pristana, s lijeve strane od ulaza.

P4 – Roški slap 2

Pristanište se sastoji od drvenog mola na dva nivoa sa po dvije bitve na svakom nivou, ukupno osam čeličnih bitvi. Na pristaništu je moguće pristajanje tri manja plovila, na dijelu do rijeke u dva reda, te jednog plovila na lijevoj strani sa pristankom bočno. Lučko područje akvatorija obuhvaća i kopneni dio na kojem se nalaze klupe za odmor. Na pristaništu nije dozvoljeno parkiranje vozila, osim nadzornim službama i dostavnim vozilima. Sva vozila moraju biti parkirana, tako da ne ometaju transfer putnika i hitnih službi. Informativna ploča je postavljena bočno s desne strane od ulaza.

P5 – Manastir na Krki

Pristanište je nepravilnog pravokutnog oblika i sastoji se od drvenog mola, na dva nivoa, sa po dvije bitve po nivou, ukupno četiri čelične bitve. Na pristan je moguće vezati dva manja plovila u dva reda. S lijeve strane pristana, moguće je vezati brod dužine do 8m. Kopneni dio lučkog područja čini pristan, i akvatorij od 6m. Informativna ploča postavljena je na pristanu, desni kut prema obali. Dolazak hitnih službi na pristan je na ulazu u manastir, cca 300m.

P6 – Kuk

Pristan obuhvaća betonski mol, te je izrađen od armirane betonske konstrukcije, nepravilnog pravokutnog oblika, prostor primjeren za pristajanje je sa južne strane. U lučko područje pripada površina pristajnog mjesta i ulaz i izlaz za putnike, te akvatorij površine dostatne za jedno plovilo između krajnje točke vertikalne obale. Na pristaništu nije dozvoljeno parkiranje vozila, osim nadzornim službama i dostavnim vozilima. Sva vozila moraju biti parkirana tako da ne ometaju transfer putnika i hitnih službi. Informativna ploča postavljena je na pristaništu bočno, uzvodno.

P7 – Remetić

Pristanište sa sastoji od betonskog mola sa dvije čelične bitve. Pristanište je za prihvat čamca dužine do 5m. Na pristaništu nije dozvoljeno parkiranje vozila, osim nadzornim službama i dostavnim vozilima. Sva vozila moraju biti parkirana tako da ne ometaju transfer putnika i hitnih službi. Informativna ploča postavljena je desno od ulaza na pristan.

P8 – Stinice

Pristanište sa sastoji od betonskog mola sa 14 čeličnih bitvi. Na pristan se mogu vezati bočno lijevo i desno plovilo do 17m u dva reda. Na pristaništu nije dozvoljeno parkiranje vozilima, osim nadzornim službama i dostavnim vozilima. Sva vozila moraju biti parkirana tako da ne ometaju transfer putnika i hitnih službi. Informativna ploča je postavljena desno od ulaza na mol.

P9 – Remontno (Pisak)

U lučkom području, nalaze se dva betonska pristana, vodoravno uz obalu. U lučko područje ulazi cijelo kopneno zaleđe, oba pristana sve do ceste i akvatorij ispred. Istočni pristan je pravokutnog oblika, dok je sjeverni pristan, nepravilnog pravokutnog oblika. Na pristaništu nije dozvoljeno parkiranje vozila, osim nadzornim službama i dostavnim vozilima. Sva vozila moraju biti parkirana tako da ne ometaju transfer putnika i hitnih službi. Na remontnom pristanu, mogu se povremeno izvlačiti plovila, vršiti popravci i remontni uz propisane mjere zaštite okoliša.

Osim gore navedenih pristaništa, jedno od najfrekventnijih pristaništa je tzv. Donje pristanište. Nalazi se ispod Skradinskog buka i ne spada u pristaništa u unutarnjim vodama, s toga nije obuhvaćeno *Pravilnikom o redu u turističkom pristaništu na unutarnjim vodama NP „Krka“*.

BRANE I VODENE BARIJERE

U vodenom toku rijeke Krke postoje umjetno sagrađene vodene barijere odnosno brane, koje služe za usmjeravanje vode za HE na Brljanskom jezeru, Roškom slapu i Skradinskom buku. Takve brane su potencijalno opasna područja za utapljanje baš kao i prirodni slapovi. Umjetne brane će često stvoriti duboke role koje mogu snažno držati naplavine, plivače ili plovila. Ako su rubovi „zatvoreni“ opasnost je osobito velika. Njihova opasnost se mijenja i samom brzinom i količinom protoka vode. Najveća opasnost od takvih brana dolazi kada je tok rijeke Krke visok, što je pravilo zimi, dok je ljeti tok Krke nizak i slab, kada je i najvaća posjećenost parku. Brzina rijeke Krke se tokom godine mijenja od 10 do 100 m³/sek protoka, a visina vodostaje mjerena kod Knina oscilira godišnje od 90cm do 508 cm.

S obzirom da je u području NP uglavnom zabranjeno kupanje, ova vrsta nesreće se može dogoditi nizom nepredvidivih nesretnih okolnosti. Naša preporuka se stoga vodi da se na lokacijama Skradinski Buk i Roški slap, kao najfrekventnija mjesta posjetiteljima, postave specijalni spašavateljski pribor za takve situacije, kao i obuka nadzornika i osoblja na tim lokacijama, za sigurno djelovanje, prvenstveno za sebe, u takvim situacijama.

Procjena rizika umjetno preljevne brane na Brljanskom jezeru, po Rescue 3 Europe standardu:

Datum procijene: 28.02.2019.

Visina vodostaja – srednji, protok: 20m³/ sek

Preljevna brana na brljanskom jezeru, u vrijeme procjene je bila suha, te procijena nije bila moguća. Vodeni tok kontroliran je u hidroelektrani iznad te brane.

Procjena rizika umjetno prelivne brane na Roškom salpu, po Rescue 3 Europe standardu:

Datum procijene: 28.02.2019.

Visina vodostaja – srednji, protok: 20m³/ sek

Stupanj opasnosti umjetne prelivne brane: srednja

Stupanj vjerojatnosti da će umjetna prelivna brana nauditi: vjerojatno

Stupanj rizika srednji – uskoro potrebne radnje za uspostavu kontrole rizika. Privremene mjere će možda postati neophodne vrlo uskoro.

Zahtjevnost spašavanja iz umjetne prelivne brane: Niska

Procjena rizika umjetno prelivne brane ispod Lozavca, po Rescue 3 Europe standardu:

Datum procijene: 28.02.2019.

Visina vodostaja – srednji, protok: 20m³/ sek

Stupanj opasnosti umjetne prelivne brane: Vrlo nizak

Stupanj vjerojatnosti da će umjetna prelivna brana nauditi: nije vjerojatno

Stupanj rizika: nizak – Potrebne radnje za smanjiti rizik, ali slabog prioriteta. Vrijeme, napor i trošak bi trebali biti proporcionalni riziku.

4.5.1.4.OBJEKTI POSJETITELJSKE INFRASTRUKTURE (UGOSTITELJSTVO, PRODAJA ULAZNICA, INFO PUNKTOVI)

Objekti ugostiteljske infrastrukture u samom NP „Krka“ se nalaze na Skradinskom Buku i Roškom slapu. U gornjem toku u sustavu NP nema ugostiteljskih objekata. Sela kroz koje posjetitelj prolazi autom, uglavnom su s malim brojem stanovnika i bez trgovina ili restorana. Bliže Skradinu ponuda raste.

Informacije za posjetitelje se mogu dobiti od svakog zaposlenika u parku, kao i na prodajnim mjestima, rampama ili posjetiteljskim centrima. Trend svjetskih posjetitelja je da koristi informacije koje može dobiti putem službenih stranica na internetu i specijalno razvijenih aplikacija, koje bi posjetitelju olakšale uvid u cijeli NP. NP trenutno ima jednu besplatnu aplikaciju na kojoj bi se moglo nadograđivati sa trackovima staza, infrastrukturom u parku, praćenje posjetitelja u realnom vremenu kod nesreća i SOS pozivom, sve po uzoru u svijetu već razvijene aplikacije.

4.5.1.5.LOKACIJE AKTIVNOG / PUSTOLOVNOG TURIZMA

Na području NP „Krka“ *Pravilnikom o unutarnjem redu* zabranjeni su ekstremni i grupni sportovi, kao i sportska pripremanja i natjecanja. Za svako organiziranje takvog oblika turizma potrebno je ishoditi koncesijsko odobrenje NP „Krka“.

Kupanje u cijelom NP „Krka“ je zabranjeno osim na lokaciji Skradinski buk u za to ograđenom prostoru rijeke i nekim lokacijama koje koristi domicilno stanovništvo (Pisak, Roški slap, Stinice). Na pojedinim lokacijama, posjetiteljima je teško odoljeti ovom izazovu u visokim ljetnim vrućinama, pa se izlažu velikoj opasnosti od utapanja zbog nepredvidivih situacija u toku rijeke. Lokacije na kojima posjetitelji krše ovu zabranu su teško dostupne za redovni obilazak čuvara prirode. Stoga bi bilo preporučljivo postaviti oznaku o kršenju pravila parka u tom segmentu, kao i mogućnost naplate kazne sa ciljem da se posjetitelj osvijesti svog postupka u svrhu čuvanja prirode i svoje sigurnosti.

Gornji tok rijeke Krke je do sada ostao pošteđen masovnog posjeta turista. Iako ima veliki potencijal, trebalo bi dobro razmisliti do koje granice će ovdje biti dopušten masovni ulazak posjetitelja. Vidimo gornji tok u razvoju jednog drugog oblika turizma, za posjetitelja koji želi doživjeti prirodu

na jedan izvorni i jedinstveni način. Po uzoru na svjetske trendove (thruhike), JU NP „Krka“ mogao bi ponuditi obilazak upravo takvih „skrivenih“ lokacija uz individualnu pratnju vodiča. Posjeta takvih tura samo za one koji žele doživjeti divlju i neistraženu Krku.

4.5.2. ANALIZA POSJETITELJSKE STRUKTURE I AKTIVNOSTI POSJETITELJA

NP „Krka“ je otvoren i posjećen tokom cijele godine U ljetnim je mjesecima je najveći broj posjetitelja, što je direktno vezano za obalni turizam u Šibensko-kninskoj županiji.

Tablica 1: prikaz posjetitelja po mjesecima i ulazima u 2018 godini, izvor: JU NP „Krka“

2018.										
MJESEC	Skrad. buk	R. Slap	Laškovicica	Lugareva kuća	Stinice - ulaznice	Burnum	Kistanje	Manojlov. slap.	WEB	ukupno
SIJEČANJ	2.461	273				1				2.735
VELJAČA	1.884	86								1.970
OŽUJAK	10.902	368				9	1		3	11.283
TRAVANJ	54.943	1.884	11	4	116	163	371		74	57.566
SVIBANJ	130.316	3.210	67	140	292	183	410		218	134.836
LIPANJ	189.073	3.962	102	71	298	227	309		826	194.868
SRPANJ	293.933	7.117	130	53	28	333	646	163	2.508	304.911
KOLOVOZ	330.704	7.719	204	60	6	494	497	468	2.850	343.002
RUJAN	195.581	4.125	140	81	153	287	447		1.084	201.898
LISTOPAD	80.832	1.704	62	136	81	141	187		137	83.280
STUDENI	13.855	330	4	38		42	7		19	14.295
PROSINAC	4.040	115							3	4.158
UKUPNO	1.308.524	30.893	720	583	974	1.880	2.875	631	7.722	1.354.802

Broj prodanih karata (npr. u mjesecu kolovozu) na gornjem toku Krke (Ulaz Burnum, Kistanje, Manojlovac) je cca 0,5% u odnosu na broj posjetitelja na Skradinskom Buku. S obzirom na atraktivnost upravo dijela Slapa Manojlovac, može se reći da puni potencijal nije iskorišten. Povijesni lokaliteti Burnum i Manastir Krka nisu dovoljan magnet za strukturu gostiju koja posjećuje park.

Skradinski buk je zbog velikog broja ljudi u ljetnim mjesecima potencijalno opasno mjesto, npr. u mjesecu kolovozu broj dnevnih posjetitelja se penje i preko 10 000. U izvanrednim situacijama je teško kontrolirati i evakuirati toliki broj ljudi.

Tablica 2: analiza posjetitelja po aktivnosti u 2018 godini, izvor: JU NP „Krka“

MJESEC	2018.																								ukupno		ukupno			
	Skrad. buk			R. Slap			Laškovića			Lugareva kuća			Stinice			Burnum			Kistanje			Manojlovački slapovi			WEB			Individualni posjet.	Organizirane grupe	
	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe	ukupno	Ind. posj.	Organizirane grupe		ukupno		
SJEČANJ	2.089	372	2.461	273		273			0			0			0	1		1			0			0			0	2.363	372	2.735
VELJAČA	1.244	640	1.884	86		86			0			0			0			0			0			0			0	1.330	640	1.970
OŽUJAK	6.763	4.139	10.902	368		368			0	4	4	0	9	9	1	1		1			0	3					7.148	4.139	11.287	
TRAVANJ	31.914	23.029	54.943	1.780	104	1.884	11		11	140	140	116	116	150	13	163	151	220	371		0	74				34.220	23.482	57.702		
SVIBANJ	76.292	54.024	130.316	3.021	189	3.210	57	10	67	71	71	292	292	183		183	314	96	410		0	218				80.156	54.611	134.767		
LIPANJ	126.654	62.419	189.073	3.468	494	3.962	100		100	53	53	7	291	298	225	2	227	259	50	309		0	826			131.594	63.256	194.850		
SRPANJ	230.508	63.425	293.933	6.712	405	7.117	130		130	60	60	28	28	333		333	548	98	646	163	163	2.508			240.962	63.956	304.918			
KOLOVOZ	265.612	65.092	330.704	7.510	209	7.719	178	26	204	81	81	6	6	492	2	494	497		497	468	468	2.850			277.688	65.335	343.023			
RUJAN	131.350	64.231	195.581	3.853	272	4.125	140		140	121	15	136		153	153	286	1	287	352	95	447		0	1.084		137.186	64.767	201.953		
LISTOPAD	41.633	39.199	80.832	1.610	94	1.704	56	6	62	38		38	81	81	141		141	139	48	187		0	137			43.754	39.428	83.182		
STUDENI	3.255	8.600	11.855	330		330	4		4			0		42		42	7		7		0	19				5.657	8.600	14.257		
PROSINAC	2.049	1.991	4.040	115		115			0			0		0		0			0		0	3				2.167	1.991	4.158		
UKUPNO	921.363	387.161	1.308.524	29.126	1.767	30.893	678	42	720	568	15	583	7	967	974	1.862	18	1.880	2.263	607	2.870	631	0	631	7.722	0	8.394	964.225	390.577	1.354.802

Iz tablice 2. možemo vidjeti da posjetitelji NP „Krka“ dolaze individualno. Grupnim posjetima obilaze se ulazi koji nisu na glavnoj ruti individualnih posjetitelja što može barem malo rasteretiti lokaciju Skradinski Buk.

Može se reći da je brand NP „Krka“ usko povezan upravo s lokacijom Skradinski buk i kao takav, kada posjetitelj dolazi u park, prioritet mu je posjetiti Skradinski buk.

4.5.3. DETALJNA ANALIZA INFRASTRUKTURE STAZA

4.5.3.1. *DETALJNA ANALIZA I IDEJNA STUDIJA PROMETNE DISTRIBUCIJE I POVEZIVANJA, NP „KRKA“*

Detaljna analiza i idejna studija prometne distribucije i povezivanja, NP „Krka“ izrađena je u rujnu 2016. godine do tvrtke Aries d.o.o. za projektiranje.

4.5.3.2. *TEMELJNA OBRADA STAZA S PROCJENOM RIZIKA – VISOK I VRLO VISOK*

Tijekom obilaska uređenih staza, utvrđene su 3 staze sa procjenom rizika „visok“ i 4 staze sa procjenom rizika „vrlo visok“. Visok i vrlo visok rizik se procjenjuje na moguće ozbiljne posljedice po zdravlje ili život prilikom obilaska staza za posjetitelje u NP Krka.

Staza broj 5 (Brnjica – Čikola), 19 (Rimski put) i 20 (Brljan – Manojlovac) ocjenjene su rizične jer navode posjetitelja da se nastavi kretati neslužbenim planinarskim oznakama ili dobro vidljivim oputinama do kojih dolazi uređenim, službenim staza NP "Krka". Posjetitelj na kraju tih uređenih staza dolazi na krajnju točku koja sama po sebi ne pruža nagradu u vidu pogleda na Krku, kanjon, slap ili ostalo. Ukoliko posjetitelj odluči sam potražiti pogled, moguće je da se nađe u opasnoj situaciji. S toga su takve staze ovdje navedene kao visoko rizične, jer je NP "Krka" omogućio lagan dolazak na krajnju točku za sve kategorije posjetitelja.

U nastavku je točno opisano mjesto rizika i preporučene mjere za otklon ili smanjenje istih.

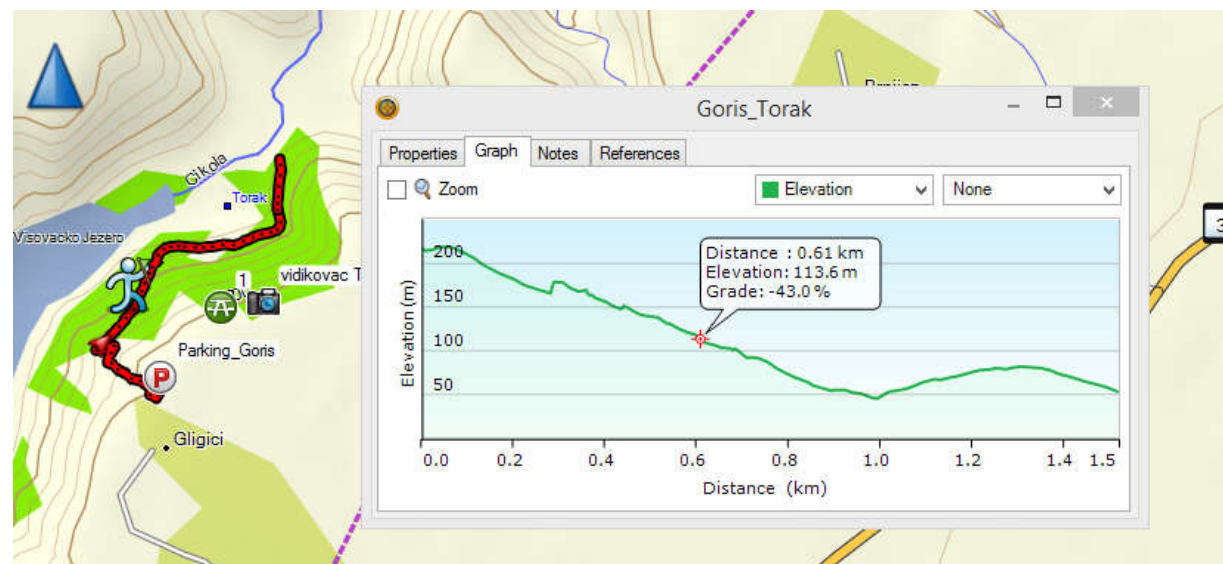
Staza br. 4 Goriš /Torak - Rizik : Visok

Staza iz mjesta Goriš postavljena je sitnim tucanikom ,koji zbog velikog nagiba, na više mjesta i preko 40%, predstavlja klizavu podlogu za obuću. Obzirom da je pretpostavka da većina posjetitelja neće biti u planinarskoj, već u nekoj sportskoj obući ravne potplate, velika je vjerojatnost da će na ovoj stazi doći do prokliznuća stopala u jednom i drugom smjeru. Obilne kiše, zbog velikog nagiba staze, mogu isprati tucanik pa nastaju brazde koje predstavljaju dodatnu opasnost od pada.

Vidikovac koji je udaljen cca 400m, a koji ide uz ovu stazu u vrijeme obilaska nije bio obilježen putokazom.

Preporuka :

- Postaviti znak za planinarsku obuću.
- Upozoriti na nagib staze.
- Urezati stepenice na strmim dijelovima.
- Kontrola staze nakon obilnih oborina.

Slika: BaseCamp prikaz – Arhiva HGSS Šibenik

Staza br. 5. Brnjica – Korito Čikole

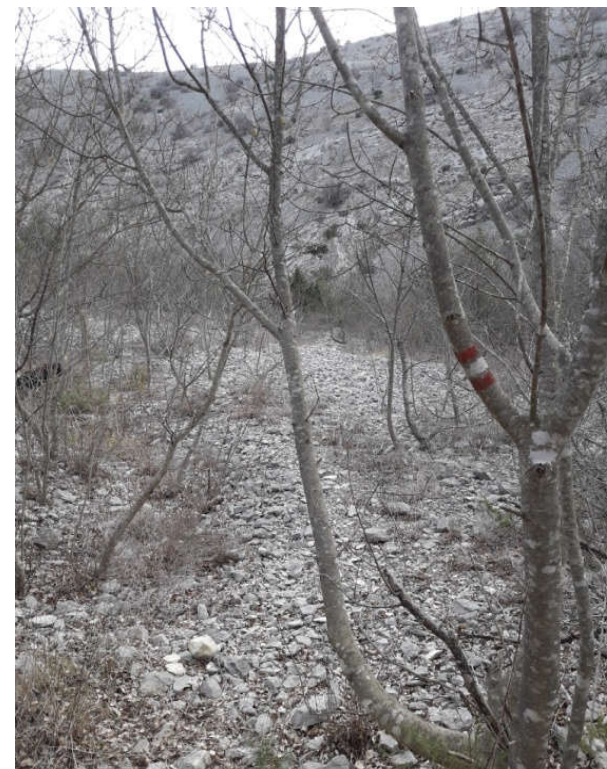
Na kraju uređene staze, počinje zarasla oputina dobro vidljivom planinarskom oznakom koja se u početku lako prati, ali već poslije 50m oznaka nema ili su slabo vidljive i rijetko postavljene.

U sušnom razdoblju je jednostavno spuštanje u kanjon Čikole i kretanje po njemu, ali zbog vegetacije je težak povratak na isto mjesto spuštanja u kanjon što otežava povratak na uređenu stazu.

Kretanje po samom kanjonu u sušnom periodu je vrlo atraktivno što povećava opasnost od gubljenja orijentacije pri povratku na početnu poziciju (lutanje).

Preporuka:

- urediti i označiti stazu do Torca po postojećim planinarskim oznakama ili postaviti znak za kraj puta i ukloniti planinarske oznake jer daju lažnu sigurnost.
- Put nije službeni planinarski put HPS.

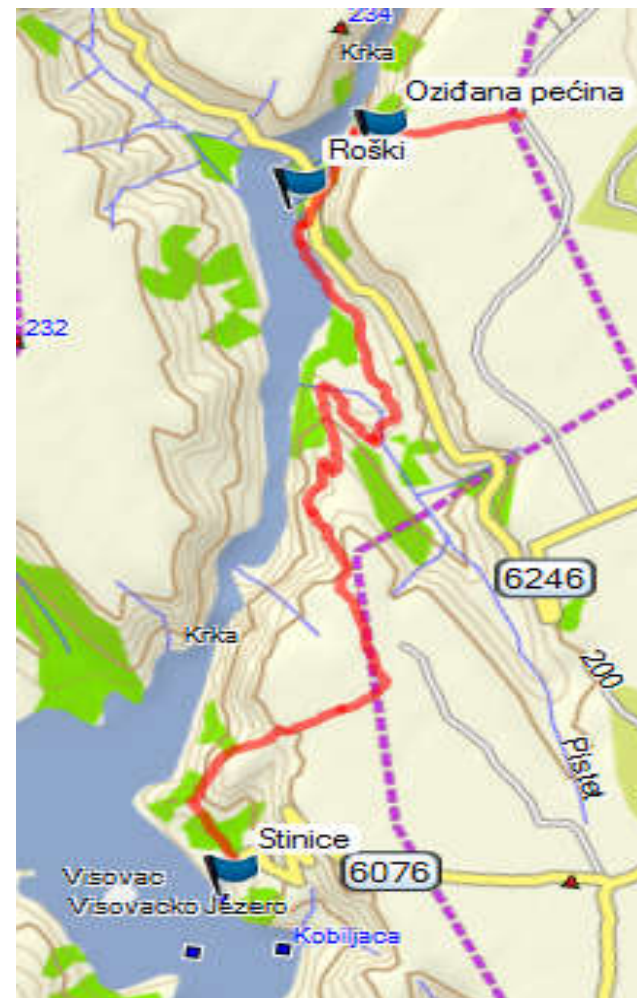
Slika:Planinarske oznake u koritu Čikole - arhiva HGSS Šibenik

Staza br 10. Stinice – Roškislap –Oziđana pećina Rizik: Visok

S obzirom da je na ovoj stazi već zabilježena intervencijahgss-a, kao i u razgovoru sa čuvarima prirode brojne intervencije vraćanja posjetitelja na početnu poziciju, ova staza je zbog svoje duljine kao i zbog klimatskih obilježja u ljetnim mjesecima, ocjenjena s rizikom „Visok“.

Preporuka:

- Informirati posjetitelje o sigurnosnim smjernicama.
- Uvesti organizirano vraćanje na početnu poziciju.
- Dovedi pitku vodu ili Istražiti izvorište.

Slika: BaseCamp prikaz - arhiva HGSS Šibenik

Staza br 12. Niz ploču uz grede – Rizik: Vrlo visok

Nakon 300 m staza prolazi kroz dio na kojem je mogući pad niz stijenu s opasnim posljedicama po život.

Preporuka:

- postaviti ogradu cijelim dijelom puta koji predstavlja opasnost pada niz stijenu.
- Postaviti sajlu uz zid stijene.

Slika: staza „Niz ploču“ – arhiva HGSS Šibenik

Staza br.15 + 16 staza Manastira Krke – Pištavac - Trošenj kula – Rizik: Visok

Ova staza je zbog svoje dužine, nedostajećeg hlada čitavom stazom zbog opožarene vegetacije, kao i velik broj lokalnih makadamskih puteva opasna za posjetitelje, zbog dehidracije, velikoj mogućnosti toplinskog udara u ljetnim mjesecima, a kao posljedica navedenog, dezorijentaciju.

Preporuka:

- Dobro postaviti oznake.
- Postaviti nadstrešnicu za hlad.
- Postaviti vodu / Istražiti izvorište pitke vode.

Slika: BaseCamp prikaz – arhiva HGSS Šibenik

Staza br.19 Rimski put

Od parkirališta cesta započinje bez vidljivih oznaka koje upućuju na rimski put. Nedostatak oznake otežava posjetitelju odabrati put za kojeg je fizički sposoban, što može bitno utjecati na njegovu ugrozu.

Preporuka 1: postaviti putokaz s dužinom i nagibom staze.

Vidikovac koji gleda prema Brljanskom jezeru - završna ograda se lako zaobiđe te se put nastavlja uz stijene koji je markiran planinarskim oznakama. To upućuje na postojanje puta koji to nije, odnosno daje subjektivnu sigurnost posjetitelju da nastavi sa kretanjem.

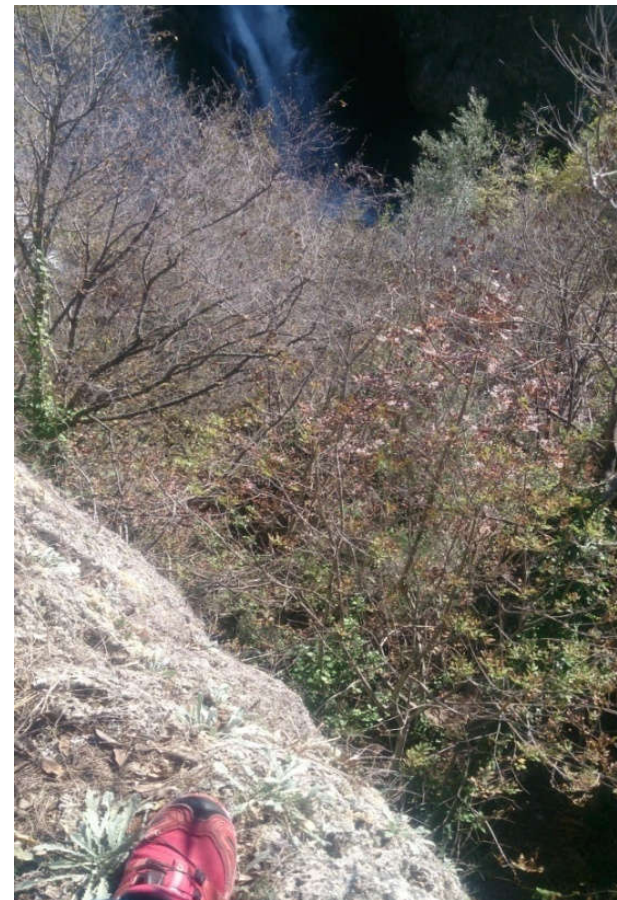
Preporuka 2: ukloniti planinarske oznake jer staza nije u popisu HPS-a , s toga neslužbena.

Na kraju puta dolazi se do samog buka Manojlovac na greben s kojeg je moguć pad s posljednjama ugroze života.

Preporuka 3: postaviti ogradu.

Obilazak mlinica kao i spuštanje ispod slapa također predstavlja opasnost od raznih padova jer su staze neuređene, klizave i velikog nagiba.

Preporuka 4: urediti sigurne puteve ili postaviti znak upozorenja.

Slika: pogled na Manojlovac s grebena – arhiva HGSS Šibenik

Staza br.20 Brljan – Manojlovac Rizik: Vrlo visok

Od kraja uređene staze vidljiva oputina i planinarske oznake koje posjetitelj može slijediti. Oputina koja prati planinarske oznake prolazi po rubu stijene (vidikovac na slap) s koje je moguć pad niz stijenu u slap. Nastavlja se dalje do ispod slapa i toka Krke. Za niskog vodostaja ljeti, moguć je pristup slapu s gornje strane i hodanje po rubu slapišta na drugu obalu. (Priječenje toka po samom gornjem rubu slapišta.)

Preporuka:

Urediti staze da je priječenje moguće samo stazama u kontroliranim uvjetima ili staviti upozorenje opasnost kretanja po neuređenoj stazi. Ukloniti planinarske oznake. Postaviti znak kraja staze.

Slika: pogled na Manojlovac s grebena – arhiva HGSS Šibenik

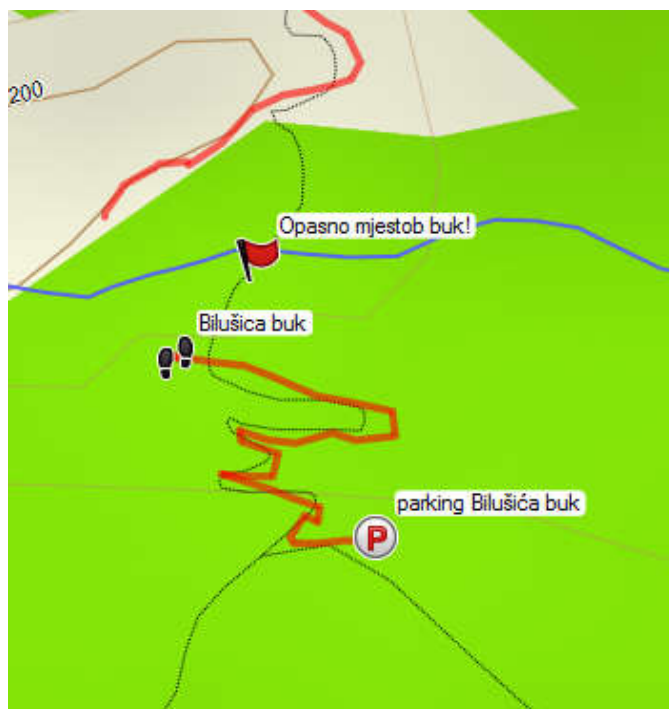

Slika: planinarske oznake na kraju uređenog puta – arhiva HGSS Šibenik

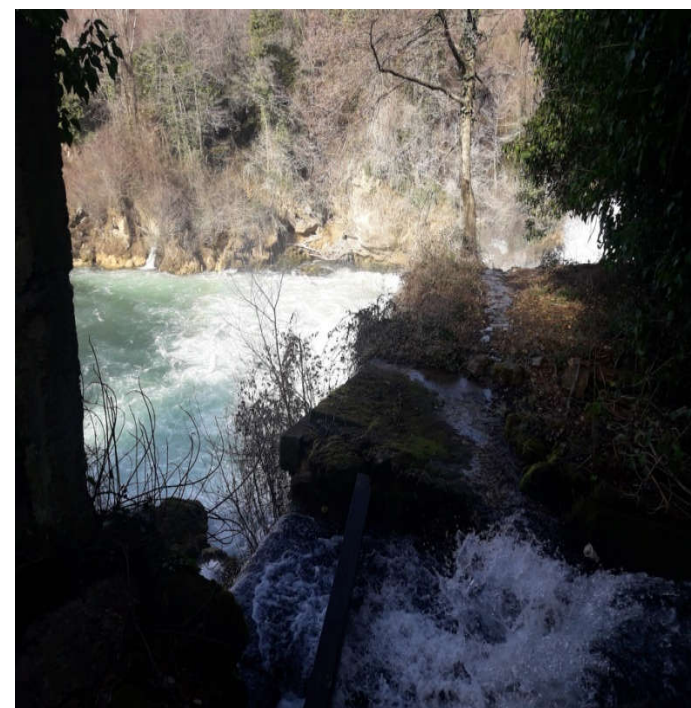
Staza br. 22 Marasovine – Bilušića buk

Ispred ruševnih Mlinica - Opasnost od upadanja u sami buk je velika.
Djelomično urušene mlinice kroz koje teče Krka mogu biti statički nestabilne.

Preporuka: postaviti zaštitnu ogradu kako bi se onemogućio pristup u same mlinice i blizu buka koji prolazi uz mlinice.

Slika: BaseCamp prikaz – arhiva HGSS Šibenik

Slika: Bilušića buk – arhiva HGSS Šibenik

4.5.3.3. PROCJENA OCJENE RIZIKA VIDIKOVCI I UTVRDE NP „KRKA“

VIDIKOVCI

Obzirom da rijeka Krka protječe dubokim kanjonom, duž cijelog toka su postavljeni vidikovci. Vidikovci su uređena mjesta pogodna za piknik (opremljeni klupama i stolovima). Uglavnom se nalaze na kraju ili na početku, odnosno na rubu kanjona uređenih staza, od kojih su neke djelom mehanički prohodne, a sve uređenim putevima dostupne pješice. Svi vidikovci su ograđeni ogradom što ih čini sigurnima za posjetitelje, te su procijenjeni niskim rizikom opasnosti za standardnu upotrebu posjetitelja.

Osim uređenih vidikovaca, na mjestima sa kojih se pruža pogled na Krku ili Čikolu, postavljene su klupe. Na nekim stazama pojedine klupe su i natkrivene kako bi davale hlad hodaču. Takva mjesta su također postavljena taktički, kao mjesta za odmor, što ide u prilog sigurnosti posjetitelja parka

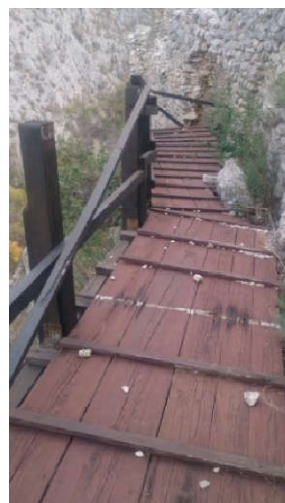
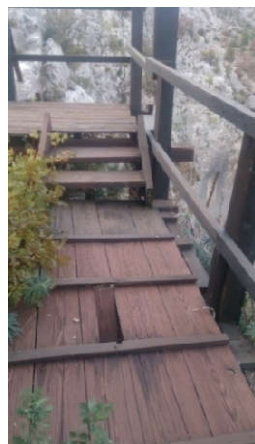
br.	Br.staze	Ime vidikovca	Procijen a rizika	Kontrolne mjere	Ukupan rizik nakon prijmljene
1.	4.	Goriš- Torak	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
2.	6.	Ključica	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
3.	9.	Rogovo	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
4.	10.	Oziđana pečina	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
5.	12.	Niz ploču	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
6.	13.	Žižića	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
7.	15.	Pištavac	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
8.	18.	Manojlovac	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
9.	19.	Rimski put	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
10.	21 i 22.	Bilušića buk	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak
11.	23.	Krnići	niska	kontrola ispravnosti ograde	nizak

UTVRDE

NP „Krka“ je poznata po povijesnim lokalitetima. Među njih svakako spadaju tvrđave koje su i glavni dio turističkog obilježja i ponude parka. Tvrđave, nekada strateške građevine, danas samo ostatci kamenih zidina, se nalaze na rubovima kanjona. Ovo ih čini posebno atraktivnim za posjetitelje zbog pogleda koji se pruža s njih. Iz tog razloga ih procjenjujemo kao visoko rizične za posjetitelje.

Utvrdna Ključica

Utvrdna Ključica nalazi se u kanjonu Čikole, na njenoj lijevoj obali. Iz sela Ključ, makadamom koji se spušta u sam kanjon, moguće je doći do oputine koja vodi po hrptu do same utvrde. Iako oputina nije službena staza NP „Krke“, lako ju je slijediti. Oko same utvrde je postavljena drvena platforma koja služi za njen obilazak. Platforma je vidljiva izdaleka, te daje dojam da je obilazak utvrde siguran. Sami kameni zidovi nisu konzervirani, truse se, a kamenje koje može ozlijediti posjetitelja, pada na drvenu platformu koja je sama u lošem stanju.

Slike: Utvrda Ključica – arhiva HGSS

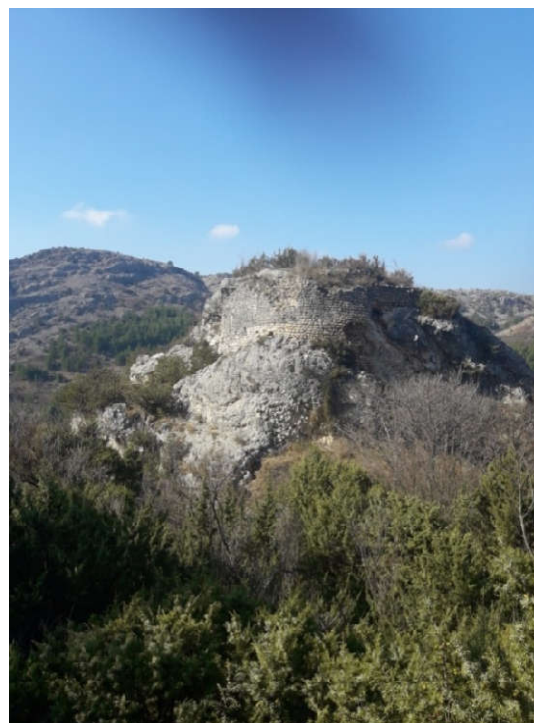
Utvrda Kamičak

Utvrda Kamičak nalazi se na stazi br.10 Stinice - Roški slap – oziđana pećina. Iako nije na samoj stazi, lako je dostupna za posjetitelje koji se kreću tom stazom. Od utvrde su očuvani samo temelji koji danas čine jednu relativno ravnu platformu. Sama utvrda je građena na nepristupačnoj litici, a puteljak ide preko privatnog posjeda, uz rub i do kraja litice, stoga je izvjesna opasnost od pada.

Preporuka: vrata na puteljak kao oznaku privatnog posjeda.

Slika: prolaz do utvrde Kamičak – arhiva HGSS Šibenik

Slika: Uvrda Kamičak – arhiva HGSS Šibenik

Utvrda Trošenj

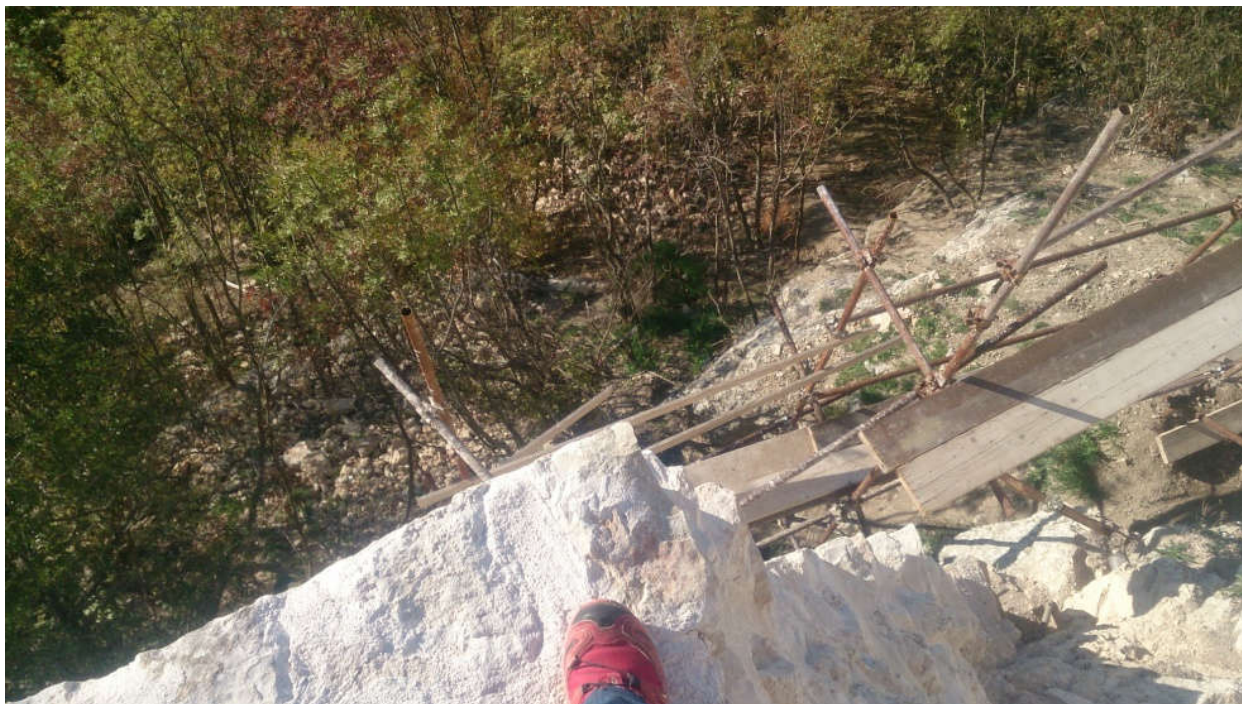
Utvrda Trošenj se nalazi na početku staze br.16. od sela Čučeva. Ova utvrda je nova u ponudi za posjetitelje NP „Krka“, kao i staza koja do nje vodi. Do ove utvrde je moguće doći i stazom iz smjera manastira na Krki. Utvrda Trošenj ima jasan znak zabrane pristupa i sigurnosnu ogradu.

Slike: Trošenj– arhiva HGSS Šibenik

Utvrdra Nečven

Utvrdra Nečven je jedna od posjećenijih tvrđava. Lako je dostupna i na njoj su započeti radovi iskopa, restauracije i konzervacije koji traju već duže vrijeme. Utvrda, iako obilježenoj i ograđenoj zbog konzervatorskih radova, moguć je pristup, a upozorenja za vrijeme obilaska, su bila srušena i nisu vidljiva.

Slike: Utvrda Nečven – arhiva HGSS Šibenik

4.5.3.4. ZAŠTITNE OGRADE I PODRUČJA ZABRANJENOG PRISTUPA

U sklopu NP „Krka“ i rubnog područja, postoji četiri zaštićenih i ograđenih područja na kojem je pristup za posjetitelja zabranjen ili fizički ograđen ogradom.

Na području jezera Torak u kanjonu Čikole postoji kompleks zgrada Vodovoda i odvodnje. Ograda na tom dijelu je oštećena i ulaz je moguć sa strane makadamske ceste. Također je moguće skrenuti iz uređenog puta Goriš–Torak na oputinu pri spuštanju, koja vodi također do zaštićenog kompleksa vodovoda. Zgrade u tom kompleksu su zapuštene i u derutnom stanju bez osoblja.

Područje male HE „Roški slap“, koja ima ograđen prostor na desnoj obali ispod mosta sa zabranjenim pristupom.

Područje HE „Miljacka“, ispod slapa Manojlovca i na jezeru Brljan (ulazna i izlazna cijev vode). Obje radne postaje imaju stalne zaposlenike u tri smjene.

Postavljeni znakovi zabranjenog pristupa tvrđavama Trošenj zbog opasnosti od pada niz liticu kod bližeg pristupa tvrđavi utvrda Nečven zbog arheoloških i restauracijskih radova. Na utvrdu Nečven oznaka je srušena i za vrijeme obilaska nalazila se na zemlji.

Osim gore navedenih ograđenih prostora, u području cijelog NP „Krka“, nalaze se privatni posjedi, maslinici ili dr. koji su dijelom ograđeni kako posjetitelji nebi u njih ulazili.

Kod Knina, na lijevoj obali gornjeg toka, nije moguć pristup parku s te strane, zbog ograđenog prostora u kanjonu Krke, koji se nalazi u rubnom dijelu parka.

4.5.3.5. TEHNIČKA INFRASTRUKTURA

Mobilni signal - GSM signal

Mjerenja su poduzeta od tvrtke A1 Hrvatska d.o.o. iz Splita i obuhvaćaju cijelu brodsku rutu i 14 točaka interesa za NP „Krka“.

Generalno pokrivanje u donjem dijelu toka (Skradin-Skradinski Buk) je dobro i ne zahtjeva neke zahvate na infrastrukturi.

Na dijelu oko Visovca (pristaništa Stinice i Remetić) u planu je podizanje bazne stanice koja pokriva to područje na LTE tehnologiju čime bi riješili nedostatak 4G pokrivanja.

Područje Roškog slapa je dobro pokriveno te značajno bolje u odnosu na ostale operatere koji na dijelu kanjona južno od Roškog slapa prema Visovcu nemaju pokrivenosti kao ni na pristaništu za manastir Krka.

Područje kanjona do manastira pokriveno je A1 mrežom na oko prvih 2km od broskog pristaništa kod Oziđane pećine. Ostali operateri nemaju pokrivenost u tom dijelu.

Tablica mjerenja 14 točaka interesa (Izvor: JU NP „Krka“):

	name	description	A1 3G RSCP (dBm)	A1 4G RSCP (dBm)	Komentar
1	Skradin pristanište	Validacija karata	Dobro	Dobro	OK
2	Skradin most	Rampa / vatrogasni put	Zadovoljavajuće	Loše	U planu novi BTS u Skradinu + Officebox/router + vanjska antena
3	Skradin "kamp"	Prodajno mjesto	Dobro	Dobro	OK
4	Brodsko recepcija Skradinski buk	Prodajno mjesto	Dobro	Dobro	OK
5	Brodsko pristanište (za Roški)	Prodajno mjesto	Dobro	Dobro	OK
6	Stinice	Prodajno mjesto	Dobro	Bez pokrivanja	U planu dizanje LTE na siteu koji pokriva područje
7	Remetić	Prodaja karata	Dobro	Bez pokrivanja	U planu dizanje LTE na siteu koji pokriva područje
8	Bogatići / Ozidana pećina	Prodajno mjesto	Dobro	Zadovoljavajuće	OK
9	Kistanje	Prodajno mjesto	Dobro	Zadovoljavajuće	Officebox/router + vanjska antena
10	Burnum	Prodaja karata	Zadovoljavajuće	Loše	Officebox/router + vanjska antena (nema napajanja)
11	Manojlovački slapovi	Prodajno mjesto	Zadovoljavajuće	Loše	Officebox/router + vanjska antena (nema kućice)
12	Puljani	Centar za posjetitelje, muzej, kongresna dvorana	Zadovoljavajuće	Loše	MikroBTS (budućnost)
13	Laškovića	Centar za posjetitelje	Zadovoljavajuće	Loše	Officebox/router + vanjska antena
14	Lozovac	Centar za posjetitelje	Zadovoljavajuće	Loše	BTS/COW (ovisno od tehn. mogućnostima, dozvolama i dogovoru)

4.5.3.6. ZDRAVSTVENI OBJEKTI

Obiteljska medicina– pokriva preglede kod lakših oboljenja, te obradu lakših ozljeda. Ambulanta obiteljske medicine sastoji se od jednog liječnika obiteljske medicine i jednog medicinskog tehničara (medicinske sestre) po smjeni.

Turistička ambulanta - pokriva preglede kod lakših oboljenja i obradu lakših ozljeda. Turisti se primaju u ambulanti obiteljske medicine. Sastoji se od jednog liječnika i medicinskog tehničara.

HMP – hitan medicinski prijem –ambulantni i terenski rad za sve hitne slučajeve i ozbiljna zdravstvena stanja. Može se sastojati od T1 (liječnik, medicinski tehničar /sestra) i vozač ili T2(2 medicinska tehničara/ sestra) i vozač.

OB – opća bolnica– hitan bolnički prijem, specijalizirane ambulante i pregledi.

SKRADIN

Zdravstveni objekt	Adresa	Radno vrijeme	Rad vikendom
Obiteljska medicina	Šibenska 10, Skradin	1 smjena	Ne
Obiteljska medicina	Tromilja	1 smjena	Ne
HMP T1	Šibenska 10, Skradin	1.06. – 01.09. / 24h	Da
Turistička ambulanta	Šibenska 10, Skradin	1.06.-01.09./24h	Da
Ljekarna		Zimi jedna smjena/Ljeti čitav dan	Ne

KISTANJE

Zdravstveni objekt	Adresa	Radno vrijeme	Rad vikendom
Obiteljska medicina	D59 1	1 smjena	ne
Ljekarna	Dr Franje Tuđmana bb	1 smjena	ne

OKLAJ

Zdravstveni objekt	Adresa	Radno vrijeme	Rad vikendom
Obiteljska medicina	Put kroz Oklaj 87	Jedna smjena	ne
Ljekarna	Put kroz Oklaj 87	Jedna smjena	ne

DRNIŠ

Zdravstveni objekt	Adresa	Radno vrijeme	Rad vikendom
Obiteljska medicina	Josipa Kosora 16, Drniš	08:00 – 20:00 sati	ne
HMP	Josipa Kosora 16, Drniš	24/h	da
Ljekarna	Poljana 7, Drniš	07:00 – 20:00 sati	ne

KNIN

Zdravstveni objekt	Adresa	Radno vrijeme	Rad vikendom
Obiteljska medicina	Dom zdravlja, Nelipićeve 1	08:00 – 20:00 sati	ne
HMP	Kneza Ivana Nelipića 1, Knin	24/h	da
OB	Kralja Svetoslava Suronje	24/h	da
Ljekarna	Kralja Krešimira 5, Knin Kralja Tomislava 4, Knin	07:00 – 20:00 sati 07:00 – 20:00 sati	ne

4.6. ORGANIZIRANOST POSTOJEĆEG SUSTAVA SIGURNOSTI I ZAŠTITE

4.6.1. FIZIČKA ZAŠTITA

Nadzorna služba

Čuvari prirode su javni službenici koji provode neposredan nadzor u zaštićenom području i u provedbi nadzora postupaju sukladno članku 209. zakona o zaštiti prirode „Narodne novine“, br 80/13,15/08, 14/19.

U odsjeku nadzora zaposlen je 43 čuvara prirode, raspoređenih na tri teritorijalne cjeline. Radno vrijeme je od 07:00 do 20:00 sati. Uz čuvare prirode, odsjek nadzora organizira i čuvarsku službu (čuvari rampe) na lokacijama: Lozovac, Skradinski buk, Skradinski most, Laškovića, Roški slap, Stinice i Puljane, s radnim vremenom od 0:00 do 24:00 sata.

Svi nadzornici službe su obvezni proći osnovnu obuku po propisima o zaštiti na radu: protupožarnu zaštitu i osnovna znanja prve pomoći. Šest čuvara prirode prošlo je tečaj prve pomoći u neurbanim dijelovima, kao i izvlačenje unesrećenog u organizaciji HGK i HGSS-a, a pojedini djelatnici prošli su obuku za rad s defibrilatorom.

Zaposlenici u tehničkoj službi su protupožarni promatrači i vatrogasci, kao i vodiči- interpretatori, osobe koje obilaze park zajedno s posjetiteljima.

Intervencije na području NP „Krka“

U sezoni 2018. godine, čuvari prirode NP „Krka“ imali su 28 zabilježenih intervencija prema službenim zabilješkama. Intervencije tipa pomoći unesrećenima pozivom hitnoj pomoći ili prijevozom do najbliže ambulante.

U razgovoru s čuvarima prirode, broj intervencija je i veći. Razloga je poziv hitnoj pomoći direktno od strane unesrećenih, a bez javljanja djelatnicima parka.

Prema neslužbenim informacijama, HMP je imala 48 izlazaka na teren na području NP „Krke“.

Čuvari prirode su u sezoni 2018. godine bez sastavljanja službenih zabilješki, sudjelovali u pomoći kod:

- lakših uganuća
- iscrpljenosti i nemogućnosti daljnjih obilaska
- toplinskih udara
- izvoženja invalidnih osoba zbog nemogućnosti vraćanja na početnu poziciju
- spajanje izgubljenih osoba na području NP
- vraćanje posjetitelja na početnu poziciju
- izvlačenje vozila po krivom navođenju GPS-a

Po prikupljenim informacijama od OKC Šibenik u razdoblju od pet godina, bilo je sveukupno 8 intervencija na području NP, od kojih je bilo višednevnih potražnih akcija u kojima je HGSS sudjelovao kao voditelj intervencije. Višednevne potražne akcije su uvijek bile za domicilnim stanovništvom, dok se za stranim državljanima na području parka preko OKC-a tražilo 2 strana državljana u Ivoševcima. Jedan se zbog nedostajajućih oznaka krivo uputio na vidikovac Manojlovac, te drugi kod Marasovina. Oba slučaja su bila u mogućnosti opisati svoju poziciju s toga je pronalaženje bilo jednostavno. Za jednim posjetiteljem bilo je potrebno izvlačenje nosilima zbog iscrpljenosti i dehidracije, na putu Stinice - Roški slap – Oziđana pećina.

Obzirom da su čuvari prirode i vodiči-interpretatori na terenu i kao takvi prvi imaju izravan kontakt s izvanrednim situacijama nastalim na terenu, u mogućnosti su dati prvu analizu stanja, spašavanje ili pomoć.

- Vježbe javljanja i komunikacije sa OKC
- Periodične vježbe i licence prve pomoći
- Vježbe upotrebe AED – licenca
- Osposobljavanje za kretanje i boravak u prirodi

4.6.2. TEHNIČKA ZAŠTITA

Za vrijeme izrade ovog elaborata u parku postoje na recepcijama kutije prve pomoći i dva defibrilatora koja su postavljena na recepcijama na Skradinskom buku i zakonski propisana protupožarna oprema tamo gdje ih predviđa Zakon o protupožarnoj zaštiti.

Na plovilima koja prevoze putnike posjetitelje, mornar je zadužen za ukrcaj putnika i zapovjednici brodova su odgovorni za sigurnost putnika, ispravnost plovila i opreme na plovilima. Brodski prijevoz organiziran je u zasebnom odsjeku u tehničkoj službi.

Analizom postojećeg stanje u vidu tehničke zaštite koju JU NP „Krka“ posjeduje u svrhu pružanja medicinske pomoći te opreme u sklopu povećanja sigurnosti posjetitelja, imajući u vidu proširenje turističke ponude na gornji tok rijeke Krke te trenutni nedostatak adekvatne opreme za poboljšanje sigurnosti posjetitelja, HGSS daje preporuku za povećanje materijalnih kapaciteta s kojima bi se povećala sigurnost i brže djelovanje spasilačkih službi u slučaju nesreća u području NP „Krka“.

Analizom područja toka rijeke Krke koji se velikim dijelom nalazi unutar područja Nacionalnog parka te zbog težeg pristupa određenim dijelovima NP „Krka“, HGSS je došao do zaključka da postoji potreba za većom količinom spasilačke opreme koja bi bila raspoređena na različitim spasilačkim točkama kako bi se do tih područja lakše pristupilo mjestima unutar kojih je potrebno djelovati u sklopu akcija traganja i spašavanja te na taj način smanjilo vrijeme dolaska i pružanja pomoći unesrećenim posjetiteljima. Preporuka je da oprema s kojom znaju rukovati rendžeri parka, bude smještena i na raspolaganju u području parka, dok stručna spasilačka oprema treba biti skladištena u prostorijama HGSS-a na lokacijama Šibenik, Drniš i Knin kako bi spašavatelji na taj način imali pristupačnost opreme za brže djelovanje i spašavanje na različitim područjima u različitim zonama NP „Krka“.

Provedenom analizom područja te na temelju znanja i iskustva u području traganja i spašavanja HGSS je dao preporuku pri izradi dokumenta *Troškovnika/tehničkih specifikacija* koji će biti sastavni dio dokumentacije o nabavi opreme za HGSS (3 grupe nabave 1-Medicinska oprema, 2-Tehnička oprema za spašavanje, 3- Veza i GPS) u okviru projekta „*Nepoznata Krka: skrivena blaga gornjeg i srednjeg toka rijeke Krke*“ koje se u manjoj mjeri ne slažu u odnosu na planiranu opremu predviđenu projektom. Naime, u okviru prijavnog obrasca A predmetnog projekta, trošak nabave opreme HGSS financira se kroz sljedeće stavke.

- **Komplet medicinske opreme**

Komplet medicinske opreme prema specifikaciji HGSS-a za opremanje sigurnosne stanice NP Krka sadrži 2 vakuum madraca za imobilizaciju (1400kn); 2 AED uređaja za vanjsku defibrilaciju u sklopu reanimacijskih postupaka i održavanja vitalnih životnih funkcija (40.000 kn), 2 Komplet medicinska ruksaka (30.000kn), 2 boce kisika a 2L+ priključci (5.000Kn), Rezervna boca kisika 5L za automobil 2kom (6.000 kn), Blue Splint komplet za imobilizaciju 20kom (40.000kn), KED sredstvo za imobilizaciju i brzo izvlačenje s nesigurnih područja (3.600Kn), 15 kom Sam splint imobilizatora (4.140 kn), Kramerove duge udlage 15kom (1125Kn), 5L tekućine za dezinfekciju (750kn), Sanitetski materijal (zavoji komprese, flaster traka.100kom (7000kn), džepna maska za umjetno disanje 10kom (1900kn)

- **Nosiljke i ostala pomagala**

Komplet nosiljki: Tyromont "mariner Cro" 2 kom dvodijelna robusna za vertikalni i horizontalni transport (42.700kn), Nosiljka "UT 2000" 2kom lagana dvodijelna (35.041,60), Daska za imobilizaciju s bočnim fiksatorima 2kom (10.042,50kn), Korito jednodijelno 2kom (7.500kn), Nosiljka NEST 2kom (26.400kn), odijelo ISOTERMICO jednodijelno za unesrećenog 2kom (5.600kn)

- **Tehnička oprema za spašavanje na vodi**

Komplet uključuje različitu opremu za spašavanje na vodi (napuhujuća daska za izvlačenje, konope, gurtne, nepromočive neopren odijela za tri osobe, vesla, nepromočive vreće itd., prema specifikaciji HGSS-a Oprema za minimalno 3 osobe.

- **Digitalna ručna radio veza**

- **GPS „Garmin 78s“**

- **Aku udarna bušilica Milwaukee M12 CH-402C FUEL Li-Ion 2xAku.4,0Ah**

- **Komplet svrdala za sidrišta u stijeni**

(Komplet od po 12 svrdala 8mm i 12mm jedinične cijene 80 odnosno 100 kn, prema ponudi "Koracell" d.o.o. iz Zagreba)

- **Ručna lampa**

- **Čeona lampa**

- **Komplet tehničke opreme za dizanje i spuštanje te osiguravanje**

Komplet opreme za podizanje i spuštanje kod potrebe sigurnosne stanice u NP Krka za potrebe hitnih intervencija koja uključuje razne dimenzije užeta, gurtne, sidrišne ploče, koloture, pločice za spuštanje, karabinere, sprave za fiksiranje i spuštanje te podizanje, pojaseve, kacige i nožne pedale za minimalno tri osobe na dežurstvima, prema procjeni i tehničkoj specifikaciji HGSS-a.

U nastavku slijedi popis utvrđenih razlika između Prijavnog obrasca A (projekta) te *Troškovnika / tehničkih specifikacija*:

Razlika u broju komada

- nosiljka NEST – POA (2 kom) - Troškovnik (1 kom)
- sanitetski materijal – POA (100 kom) - Troškovnik (990 kom)
- rezervna boca kiski 5 l z aautomobil POA (2 kom) – Troškovnik (1 kom)

Oprema koja nije predviđena Prijavnim obrascem A (POA)

- nosiljka Akija

Oprema koja je predviđena u POA, a nije navedena u Troškovniku

- korito jednodijelno
- napuhujuća daska za izvlačenje
- vesla
- nepromočive vreće

Izradom analize i preporuka kroz elaborat sigurnosti utvrđeno je da bi uz opremu, koja se nabavlja preko projekta, bilo poželjno u dogledno vrijeme opremiti se još jednim kompletom opreme kojim bi se omogućilo opremanje dodatne sigurnosne točke za kompletno djelovanje u slučajevima većih katastrofa u vidu potresa i spašavanja iz vodenog toka, te na taj način omogućiti učinkovitije spašavanje u slučaju većeg broja unesrećenih osoba.

Dodatni komplet opreme sastojao bi se od sljedećih stavki:

- **Komplet Medicinske opreme**

Komplet medicinske opreme 1 vakuum madraca za imobilizaciju; 1 AED uređaja za vanjsku defibrilaciju u sklopu reanimacijskih postupaka i održavanja vitalnih životnih funkcija, 1 Komplet medicinska ruksaka, 1 boce kisika a 2L+ priključci, Rezervna boca kisika 5L za automobil 1kom, Blue Splint komplet za imobilizaciju 10kom, KED sredstvo za imobilizaciju i brzo izvlačenje s nesigurnih područja 1kom, Ovratnik 6kom, 8 kom Sam splintimobilizatora, Kramerove duge udlage 7kom, 5L tekućine za dezinfekciju, Sanitetski materijal (zavoji komprese, flaster traka.800kom, džepna maska za umjetno disanje 5kom.

- **Nosiljke i ostala pomagala**

Komplet nosiljki: Tyromont "mariner Cro" 1 kom dvodijelna robusna za vertikalni i horizontalni transport, Nosiljka "UT 2000" 1kom lagana dvodijelna, Nosiljka Akija 1kom, Daska za imobilizaciju s bočnim fiksatorima 1kom, odijelo ISOTERMICO jednodijelno za unesrećenog 1kom)

- **Tehnička oprema za spašavanje na vodi** (komplet uključuje različitu opremu za spašavanje na vodi za opremanje pet spašavatelja)
- **Digitalna ručna radio veza** – 4kom
- **Ručni GPS uređaj** – 4kom
- **Aku udarna bušilica** – 1kom
- **Ručna lampa** – 4kom
- **Čeona lampa** – 5 kom

- **Komplet tehničke opreme za dizanje i spuštanje te osiguravanje**

Komplet opreme za podizanje i spuštanje uključuje razne dimenzije užeta, gurtne, sidrišne ploče, koloture, pločice za spuštanje, karabinere, sprave za fiksiranje i spuštanje te podizanje, pojaseve, kacige i nožne pedale za 5 osoba)

4.7. PRIMJENA SIGURNOSNIH NORMI I STANDARDNIH OPERATIVNIH POSTUPAKA

4.7.1. NADZOR I OBILASCI

Nadzor i obilasci obavljaju se na temelju tjednog rasporeda. Nadzornici su dužni o nekom događanju sastaviti službenu zabilješku, a ako se radi o prekršaju ili kaznenom djelu dužni su napraviti i zapisnik. U ljetnim mjesecima obavlja se protupožarni nadzor na osmatračnicama i obilaskom vatrogasaca.

U periodu tijekom obilaska staza, u svrhu izrade ovog elaborata, primijećene su aktivnosti na makadamskim putevima: vožnja crossiquadro vozila u kanjonu Čikole i gornjim dijelovima Krke, kao i susreti lovaca na području oko Brljana nizvodno i područje Marasovine prema Bilušića buku.

Stoga se preporučuje pojačan nadzor danima lova u lovnoj sezoni kako bi se spriječio i kontrolirao ulazak lovaca s rubnih područja u NP „Krka“.

Postavljanje nadzornih kamera na točkama koje se želi pojačano kontrolirati.

Nakon velikih oborina potreban je nadzor ispravnosti pješačkih staza koje su podložene sitnim tucanikom na strmim dijelovima kanjona.

4.7.2. POSTUPANJE U SLUČAJU UGROZA I ODGOVORNOST ZADUŽENIH ZA SIGURNOST I ZAŠTITU

U slučaju velikih ugroza na području parka djeluje se po planu evakuacije koje su donesene za prostor Skradinski buk i Roški slap kao dvije točke s najvećim brojem posjetitelja, samim tim i najrizičnije i najzahtjevnije točke u slučaju potrebe za evakuacijom. Kao glavni uzrok moguće evakuacije ovih područja je prvenstveno požar otvorenog prostora i objekata.

Glavna i odgovorna osoba koja donosi izvanredne mjere evakuacije je ravnatelj parka. Ova odluka se donosi zajedno s vatrogasnim zapovjednikom, u slučaju požara ili nadležnim policijskim dužnosnikom u slučaju drugih ugroza. Ukoliko ravnatelj nije dostupan, odluku donosi

rukovoditelj Odsjeka za održavanje, tehničke poslove, poslove zaštite na radu i protupožarnu zaštitu, u dogovoru s vatrogasnim zapovjednikom ili nadležnim policijskim službenikom.

Koordinator evakuacije je voditelj protupožarne zaštite i zaštite na radu, zamjenici koordinatora su dežurni vatrogasac NP „Krka“, nadzornik, recepcioner na ulazu Lozovac. Naredba o evakuaciji prosljeđuje se svim djelatnicima dežurstva preko recepcije Lozovac.

U slučaju donošenja odluke o stupnju 1 evakuacije, zabranjuje se ulaz novih posjetitelja, te se naredba prosljeđuje svim recepcijama, zapovjednicima brodova te ispostavi Skradin.

4.7.3. DJELOVANJE U IZVANREDNIM OKOLNOSTIMA

Evakuacija se vrši kopnom (cestovnim i pješačkim komunikacijama koje prolaze područjem Skradinskog buka, i to Skradinski buk-Lozovac i Skradinski buk -Skradin) i vodom sa donjeg pristaništa (brodski prijevoz Skradinski buk- Skradin) .

Postupak djelatnika po uočavanju požara

1. Po uočavanju požara djelatnik obavještava Državnu upravu za zaštitu spašavanje (DUZS) 112

Prilikom dojave dežurnom djelatniku DUZS daju se slijedeći podaci:

- gdje gori
- što gori i dali ima ljudi u opasnosti
- tko javlja o nastanku požara i broj telefona/ način komunikacije

2. Po uočavanju požara djelatnik obavještava dežurnog djelatnika(recepcionera) na recepciji na ulazu Lozovac.

Prilikom dojave dežurnom djelatniku daju se slijedeći podatci:

- gdje gori

- što gori i dali ima ljudi u opasnosti
- tko javlja o nastanku požara i broj telefona/ način komunikacije
- dali je obavješten DUZS (državna uprava za zaštitu i spašavanje 112)

Redoslijed postupaka dežurnog djelatnika po dojadi o požaru

1. Zaprimljenu dojavu o požara prosljeđuje se u Državnu upravu za zaštitu i spašavanje (DUZS) i najbližoj vatrogasnoj postrojbi koja gravitira području gdje se požar pojavio

Prilikom dojave dežurnom djelatniku DUSZ daju se slijedeći podaci:

- gdje gori
- što gori i da li ima ljudi u opasnosti
- tko javlja o nastanku požara i broj telefona/ način komunikacije

2. Upoznaje zadužene djelatnike za zaštitu od požara Javne ustanove sa situacijom: Stručni voditelj; Rukovoditelj Odsjeka za održavanje, tehničke poslove , poslove zaštite na radu i protupožarnu zaštitu i Voditelj protupožarne zaštite i zaštite na radu; koji o nastaloj situaciji obavještavaju Ravnatelja ustanove.
3. Internim komunikacijama obavještava djelatnike u ostalim prostorima na području Skradinskog buka o lokaciji požara , potrebi i slijedu postupaka pri evakuaciji

SUSTAV DOJAVE O POŽARU ILI AKCIDENTU – Služba dežurstva NP „Krka“

MJESTO DOJAVE	VRIJEME RADA	TELEFON	DEŽURNI DJELANIK/DOJAVITELJ
Glavni ulaz Lozovac(recepcija)	08:00 - 19:30	022/778702; 0912254120	recepconeri
Ulaz Lozovac (Brodsko recepcija)	08:00 - 19:30	022/493565; 0912254183	recepconeri
Ulaz Skradin (recepcija kamp)	08:00 - 19:30	022/493567; 0912554182	recepconeri
Ispostava Skradin	08:00 - 19:30	022/493540; 0912251190	recepconeri
Golo brdo	06:00 - 22:00	mobilni telefon	protupožarni motrioc
Žurino brdo	06:00 - 22:00	mobilni telefon	protupožarni motrioc
Brdo Sv. Kate	06:00 - 22:00	mobilni telefon	protupožarni motrioc
Čulušića gaj	06:00 - 22:00	mobilni telefon	protupožarni motrioc
Visovačka brina	06:00 - 22:00	mobilni telefon	protupožarni motrioc
Noćna pokretna motrilačka služba	06:00 - 22:00	mobilni telefon	protupožarni motrioc
U vremenskom periodu od 19:30 do 8:00 sati na ulazu Lozovac i Skradinski buk plato dežurni noćni čuvari obavljaju službu dojava			
Dojava službenih brodara			
Voditelji - zapovjednici brodova u plovidbi i na privezištima na lokalitetima Skradin i Pristanište Kamp tijekom sezone u službi od 08:00 do 19:00, obavljaju tijekom službe i službu dojava.			
Voditelji - zapovjednici brodova u plovidbi i na privezištima na lokalitetima Skradinski buk, visovačko jezero i Roki slap, tijekom sezone u službi od 09:00 do 17:00 sati obavljaju tijekom službe i službu dojava			
Brodovi raspoložu mobilnim telefonima i VHF radio uređajem			

Interne telefonske veze odgovornih osoba u JU NP „Krka“, za dojavu izvanrednih situacija, navedene su u operativnom planu za zaštitu od požara.

4.7.4. PROGRAM TRENINGA I EDUKACIJE OSOBLJA

PROGRAM OBUKE RESCEU 3 INTERNATIONAL

U cilju pružanja znanja o svjesnosti opasnosti rada uz tekuću vodu, kao i osnovno znanje u ponašanju pri incidentu vezanog za spašavanje iz tekuće vode.

Rescue 3 International Incorporated je jedna od vodećih institucija za obuku spašavanja u svijetu na mirnim, tekućim i divljim vodama, a HGSS posjeduje licencu za obuku po Resceu3 standardu, te sa svojim licenciranim instruktorima održava obuku različitog stupnja primjene i znanja. Svi tečajevi se provode periodično, sa obnovom znanja ili licenca svake tri godine.

1. Svjesnost o opasnostima na vodi – tečaj se provodi u učionicama i namjenjen je osoblju koje ima obvezu raditi u blizini vode, kao i one koji osmišljavaju aktivnosti u blizini vode. Tečaj je osmišljen tako a pruži znanje dovoljno da polaznici budu svjesni opasnosti u ovom okolišu, te da razviju razumijevanje tehnika spašavanja na vodi.

Trajanje: 8 sati

2. Spašavatelj na mirnoj vodi – Tečaj je dizajniran za ljudstvo koje bi moglo biti raspoređeno u okoliš s mirnom vodom, gdje bi se od njih moglo tražiti da izvedu spašavanje.

Trajanje: 12 sati

Uvjeti: Navršениh 18 godina, siguran plivač

3. Asistent za spašavanje na brzjoj vodi – Tečaj je dizajniran za ljudstvo koje će raditi u blizini vode, ali neće nužno izvršiti spašavanje samostalno, nego mogu asistirati.

Trajanje: 16 sati

Uvjeti: Navršениh 18 godina, siguran plivač

Osim ovih tečajeva, ostali tečajevi su napredni i zahtijevaju intenzivniju obuku, što bi se moglo uzeti u obzir, ukoliko bi se JU NP „Krka“, odlučila na obuku vlastitih spasilačkih timova iz Divljih voda.

SEMINAR OSNOVNOG OSPOSBLJAVANJA ZA KRETANJE I BORAVAK U PRIRODI ZAPOSLENIKA JU NP „KRKA“

Organizator: HGSS Stanica Šibenik

Ciljevi programa osposobljavanja: Osposobiti polaznike za sigurno kretanje i boravak u prirodi, planinarskim i drugim nepristupačnim prostorima

Zadaće programa osposobljavanja: Stjecanje osnovnih znanja i vještina o opasnostima, rizicima i načinima kontrole rizika uplaninarskim i drugim nepristupačnim prostorima. Troškove programa osposobljavanja snosi JU NP Krka

Metode rada:

- Prezentacija, demonstracija, praktični rad
- Skupni rad, rad u parovima i individualni oblik rada

Nastavni kadar:

- gorski spašavatelji za predmet *Osnove spašavanja i HGSS*
- liječnik za predmet *Prva pomoć*
- članovi HGSS Stanice Šibenik – specijalisti u područjima speleologije, sportskog penjanja i dr.

Zadaće organizatora: Stanica Šibenik snosi odgovornost za kvalitetnu i sigurnosnu izvedbu osnovnog osposobljavanja za kretanje u planini te određuje troškovnik.

Stanica Šibenik će upoznati polaznike s obaveznim mjerama sigurnosti pri osposobljavanju:

- da u svakom trenutku pri praktičnoj obuci moraju imati zaštitne kacige na glavi,
- da moraju slušati upute instruktora i ne raditi ništa bez njihovog neposrednog nadzora i odobrenja,
- da program osposobljavanja obuhvaća teoretski i praktični dio te da mogu izostati sjedne trećine teoretskih predavanja, a na praktičnom dijelu mogu izostati s jednogterenskog dana. U slučaju izostanka s terenskog dana na terenskom danu ili u nekom dodatnom terminu moraju nadoknaditi cijeli propušteni program praktične obuke.

Stanica Šibenik vodi evidenciju o polaznicima, o predavačima i instruktorima te o polaznicima koji su završili osposobljavanje.

PROGRAM:

Plan seminar se sastoji se od predavanja, vježbi i terenskog rada:

- 1 nastavni sat – 45minuta
- 1 terenski dan – 8 sati

Program seminar se sastoji od sljedećih nastavnih tema:

1. Planinarstvo: povijesni pregled i razvitak, grane i specijalnosti, alpinizam, specifične outdoor aktivnosti (treking, kanjoning, ferate, nordijsko hodanje), planinarska organizacija, etika.
2. Poznavanje planina: postanak, reljef, osnovni zemljopisni pojmovi, svjetska gorja, planine Hrvatske, planinarski kodekst, geostrateški položaj NP „Krka“
3. Speleologija: boravak u planinama i drugim nepristupačnim područjima: specifičnost dužeg boravka, smještajni objekti, skloništa, logorovanje i prinudno bivakiranje, higijena, prehrana.
4. Kretanje u planinama: osnovna pravila kretanja, uspon i silaz, tehnika, brzina, ritam, odmori i odmorišta, karakteristike terena, obilježeni i osigurani planinarski i turistički putevi (markacije), vođenje skupine; pripreme za odlazak u prirodu, psihička i fizička priprema, izbor cilja, literatura, oprema za turu, planiranje i organiziranje izleta ili ture, planinarska fotografija
5. Opasnosti u planinama i drugim neurbanim područjima: objektivne i subjektivne opasnosti, otklanjanje i izbjegavanje opasnosti, signalizacija u slučaju opasnosti ili nesreće.

	Predmet (sati)	Predavanje (sati)	Vježbe (sati)	Terenski rad (sati)
1.	Planinarstvo	1		
2.	Poznavanje planina	1		
3.	Alpinizam	1		
4.	Speleologija	1	4	
5.	Boravak u planinama	1	2	
6.	Kretanje u planinama	1	1	6
7.	Opasnosti u planinama	1		
8.	Oprema	1	2	
9.	Meteorologija	1		
10.	Orijentacija	2	2	4
11.	Zaštita prirode	2	4	
12.	Prva pomoć	1	1	
13.	Korištenje tehničke opreme Osnove spašavanja i	2	5	4
14.	HGSS	1	23	8
uk.	70	16	32	22

6. Oprema: osobna i zajednička oprema, tehnička oprema, izbor opreme prema vrsti i težini boravka u prirodi, održavanje i čuvanje opreme
7. Meteorologija: faktori vremena (temperatura, vlaga, tlak zraka, oblaci), atmosferske pojave, vremenske prognoze, klima.
8. Orijentacija: strane svijeta, približna orijentacija prema terenu, kretanje uz kartu i kompas, topografski znakovi, mjerilo, određivanje visine i profila na terenu, korištenje GPS uređaja, komunikacija, orijentacijsko trčanje.
9. Zaštita prirode: uloga i zadaće u zaštiti prirode, zaštićena područja u Hrvatskoj, Zakon o zaštiti prirode, nacionalni parkovi, osobno djelovanje
10. Prva pomoć: smisao prve pomoći, nadziranje glavnih životnih funkcija, sprječavanje četiri glavne životne opasnosti (šok, krvarenje, gušenje, infekcija), ozljede i način pružanja prve pomoći
11. Korištenje tehničke opreme: upoznavanje s opremom, izrada čvorova, navezivanje nauže, kretanje u navezu, rukohvat, korištenje principa tri čvrste točke pri kretanju na strmom terenu.
12. Osnove spašavanja i HGSS: postupci, obavješćivanje o nesreći, organiziranje spašavanja, transport unesrećenog, HGSS, ustroj i značaj (potrage, divlje vode, speleospašavanje, stijensko spašavanje, KLP, helikoptersko spašavanje, spašavanje u inozemstvu), JU i HGSS - primjer iz prakse.

Popis osnovne literature: *Planinarski udžbenik, A. Čaplar; Speleologija, PDS Velebit, Zagreb 2000. D. Bakšić, D. Lacković, A. Bakšić*

Završetak seminara: Po završetku seminara organizator je dužan poslati JU NP „Krka“ popis polaznika koji su prošli osnovno osposobljavanje za kretanje u planinama i drugim nepristupačnim područjima.

Polaznicima se dodjeljuje uvjerenje koju potpisuje ovlaštena osoba Stanice Šibenik.

PROGRAM OBUKE ČUVARA PRIRODE

Program se provodi u cilju poboljšanja sigurnosti i djelovanja u slučaju nesreća na nepristupačnim područjima.

Uspješnim završetkom programa polaznik će biti u mogućnosti:

1. sigurno i odgovarajuće pristupiti i zbrinuti ozlijeđene/oboljele osobe
2. provođenje hitnog načina prenošenja i transporta unesrećenih
3. usvojiti profesionalan pristup u svojoj praksi
4. pokazati predanost cjeloživotnom obrazovanju

Tečaj čuvara prirode provodi se na temelju Programa obuke kojeg na prijedlog Hrvatske gorske službe spašavanja donosi odlukom nadležnog ministra, u suradnji sa ravnateljstvom civilne zaštite.

Program obuke provodi se u grupama do najviše 20 polaznika.

Nastavni sat traje 45 minuta, a blok sat 90 minuta.

Nakon dva nastavna sata ili blok sata obavezan je odmor od 15 minuta.

Nastavni program traje minimalno 14 sati.

Program obuke nadzornika prirode u cilju poboljšanja sigurnosti, uklanjanja opasnosti i djelovanja u slučaju nesreća na nepristupačnim područjima organizira HGSS.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM OBUKE ČUVARA PRIRODE U CILJU POBOLJŠANJA SIGURNOSTI, UKLANJANJA OPASNOSTI I DJELOVANJA U SLUČAJU NESREĆA NA NEPRISTUPAČNIM PODRUČJIMA

TEMA / oblik	POGLAVLJE	TRAJANJE min.
I Uvod <i>predavanje</i>	· Što je HGSS	5
	· Ustrojstvo HGSS-a	5
	· Pojediniosti o lokalnoj stanici HGSS-a	5
	· Kako se postaje član HGSS-a	5
	· Vrste spašavanja koje HGSS provodi	
	- stijensko spašavanje	5
	- speleo spašavanje	5
	- speleoronilačko spašavanje – u potopljenim speleološkim objektima	5
	- spašavanje u planinama	5
	- potrage	10
	- helikoptersko spašavanje	5
	- vode – brze, stajačice, poplave	5
	Suradnja s javnim ustanovama (JU) za zaštitu prirode u zaštićenim područjima	15
	- dijelimo zajedničko područje	
	- imamo zajednički interes –sigurnost posjetitelja	
	- mnogi članovi HGSS-a su čuvari prirode ili zaposlenici u zaštićenim područjima	5
	· Daljnji razvoj suradnje	5
- edukacija u znanjima i vještinama potrebnima za siguran boravak i kretanje u prirodi		
- zajedničke vježbe	ukupno	
- zajedničko djelovanje na području zaštite i spašavanja	85	
II Što je planinarstvo <i>predavanje</i>	· Definicija	5
	· Povijest	10
	· Organizacija (komisije, društva)	10
	· Specijalnosti	15
	- visokogorsko planinarstvo	
	- turno skijanje	
	· Oprema	15
	· Planinarski putevi	15
	- markacije – izgled, način postavljanja, vrste	
	- uređivanje planinarskih puteva i uloga markacionista	
	· Planinarska kartografija – naglasak na izradu karata i GIS baze podataka HGSS-a	10
· Odnos planinara prema zaštiti prirode	10	
	ukupno	
	90	
III Što je speleologija	· Definicija	5
	· Povijest	10

<i>predavanje</i>	· Organizacija (HPS komisija, HSS, društva, klubovi)	5
	· Oblici speleoloških objekata – špilja, jama	5
	· Osnove morfologije i hidrologije speleoloških objekata	10
	· Snimanje i dokumentiranje speleoloških objekata	10
	· Načini napredovanja u speleološkim objektima	20
	- spuštanje bez tehničkih pomagala	
	- spuštanje po užetu – važnost dobrog čišćenja i postavljanja jame	
	- penjanje u speleološkim objektima	
	- speleoronjenje	
	· Oprema	15
	· Najdublje, najduže u RH i svijetu	5
	· Odnos speleologa prema zaštiti speleoloških objekata i živog svijeta u njima	10
	· Zakonska regulativa vezana uz speleološke objekte	5
		ukupno
		100
IV Što je Alpinizam i sportsko penjanje	· Definicija	5
	· Povijest	10
<i>predavanje</i>	· Organizacija (HPS, klubovi...)	5
	· Osnovni reljefni oblici	10
	· Načini napredovanja	20
	- u stijeni	
	- u ledu	
	· Postavljanje uređenih smjeri na penjalištima	10
	· Označavanje težina smjeri	5
	· Način crtanja i označavanja smjeri, tiskani vodiči	10
	· Oprema	10
	· Odnos alpinista prema zaštiti prirode	10
		ukupno
		95
V Opasnosti	· Objektivne	5
	- u prirodi	
<i>predavanje</i>	· Subjektivne	10
		ukupno
		15
VI Postupci u slučaju nesreće	· Pružanje prve pomoći (uvod)	10
	- u okviru svog znanja	
<i>predavanje</i>	- prema prioritetima	
	· Pozivanje pomoći	15
	- putem telefona – 112, broj HGSS stanice na tom području, 192,	
	- na obavještajnim točkama HGSS-a	

	- ostali načini	
	- podaci koje je potrebno dat pri predaju obavijesti o nesreći	
		ukupno
		25
VII Pružanje prve pomoći	· Predavanje	20
	· Pokazno	10
<i>predavanje i praktično</i>	· Vježba pružanja prve pomoći	40
		ukupno
		70
VIII Vrste transporta unesrećenog	· Tipska transportna sredstva (naziv, svrha, način upotrebe)	10
	· Improvizirana transportna sredstva (naziv, svrha, način upotrebe)	10
<i>predavanje i praktično</i>	· Vježba rada s transportnim sredstvima	90
	- tipska – način sklapanja i korištenja	
	- improvizirana – način izrade i korištenja	
		ukupno
		110
IX Komunikacija	· Načini komunikacije na terenu	5
	· Radio veza – vrste radio komunikacija – TETRA, UHF, VHF	10
<i>predavanje</i>	· HGSS komunikacija – VHF, kanali – potreba zajedničkih kanala sa čuvarima prirode	10
	· Vrste radiostanica – ručne, bazne	10
	· Ostali načini – GSM, dovikivanje, dim, ogledalo, pokazivanje rukama	10
		ukupno
		45
X Vode	· Osnove	15
	- podjela – brze, stajačice, poplave	
<i>predavanje</i>	· Osnovni oblici na vodi	15
	· Opasnosti	15
	· Načini spašavanja	15
		ukupno
		60
XI Orijentacija u prirodi	· Načini određivanja strana svijeta u prirodi	10
	- Sunce	
<i>predavanje</i>	- Olovka i sat	
	- Sjevernjača	
	- Kompas	
	· Sredstva za orijentaciju i kretanje u prirodi	15
	- Kompas	
	- Vrste	
	- Sastavni dijelovi	
	- Način rada kompasom i skidanje azimuta	

	- GPS	
	· Ostali instrumenti	5
	- Kurvimetar	
	- Pedometar (korakomjer)	ukupno
		30
XII Topografija	· Vrste zemljovida	5
	· Mjerila zemljovida	5
	· Vrste prikaza reljefa – crtkano, sjenčano, grebenski, izohipse (ekvidistanca)	5
<i>predavanje i praktično</i>	· Topografski znakovi	5
	· Rad sa zemljovidom – pokazno i praktično	5
	- strane svijeta na karti	2
	- orijentiranje karte pomoću kompasa	3
	- orijentiranje karte prema poznatim objektima na terenu	5
	- mjerenje i preračunavanje dužina	5
	- određivanje točaka na zemljovidu pomoću zadanih koordinata	15
	- određivanje stajališta skidanjem dva ili više azimuta u prirodi	15
	- određivanje stajališta pomoću azimuta i visinomjera	5
	- određivanje stajališta pomoću karte i visinomjera kad se nalazimo na stazi	5
	- određivanje stajališta pomoću GPS-a i ucrtavanjem u zemljovid pomoću koordinata	15
	- planiranje kretanja pomoću karte	15
	- određivanje rute– ucrtavanje ruta i izrada tablice (dužina, azimut)	10
		ukupno
		120

TEČAJ PRVE POMOĆI

Provodi se u organizaciji Crvenog križa Hrvatska. Oblikuje teoriju prve pomoći, brine se o njezinom unapređenju i usklađivanju s europskim smjericama u svim programima edukacije, provodi nacionalni program prve pomoći za građane.

ITLS - International Trauma Life Support

Program osnovnog tečaja je intenzivan dvodnevni tečaj sa sveobuhvatnim pristupom znanja i vještinama zbrinjavanja ozlijeđenih osoba, namijenjen različitim pružateljima prve pomoći te različitih profila spašavatelja. Oprema i didaktika su u potpunosti standardizirane. Krovna organizacija (ITLS) ugrađuje nove znanstvene spoznaje u teorijsku i praktičnu osnovu svake 4 godine, čime osigurava trajnu suvremenost.

Priprema za ispit.

TEORIJA	PRAKTIČNI DIO- RADIONICE	PRAKTIČNI DIO
procjena mjesta događaja	demonstracija pregleda ozlijeđenika	scenariji po grupama
pregled ozlijeđenika i početni postupci	zbrinjavanje dišnog puta u traumi, zaustavljanje krvarenja	
dišni put i šok – procjena zbrinjavanja	postavljanje ovratnika, imobilizacija udova, skidanje zaštitna kacige	
ozljede glave	tehnike ograničavanja kretanje kralježnice	
ozljede prsnog koša i trbuha	postavljanje KED-a, tehnike izvlačenja ozlijeđenika iz vozila	
opekline	ITLS pregled	
posebne okolnosti		

Tablica: Program osnovnog tečaja ITLS-a

TEČAJ ZA UPOTREBU AED

Tečaj Osnovnog održavanja života uz upotrebu automatskog vanjskog defibrilatora (AVD), provodi se u sklopu *Nacionalnog programa javno dostupne rane defibrilacije „Pokreni srce – spasi život“*. Promicanje važnosti rane defibrilacije i senzibilizacija šire javnosti, provodi se edukacijom što većeg broja laika. Poznavanje vještina vanjske masaže srca i umjetnog disanja kao i upotreba AVD –a, te njihova pravovremena primjena, značajno povećavaju mogućnost preživljavanja.

Cilj edukacije je naučiti polaznike kako pristupiti osobi bez svijesti, kako provesti osnovne mjere održavanja života, te kako se koristi AVD. Termini edukacije su najčešće vikendom. Trajanje 6 do 8 sati. Rad u malim grupama.

Edukacija obuhvaća:

- predavanje na temu provođenja postupka oživljavanja uz upotrebu AVD
- praktične vježbe uz nadzor certificiranih nacionalnih instruktora.
- pismeni ispit.

Svi polaznici koji uspješno savladaju praktični i pismeni dio edukacije dobivaju potvrđnicu od Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu.

5. AKCIJSKI PLAN

5.1. MJERE OPĆE I POSEBNE SIGURNOSTI

Obilaskom NP „Krke“ obišli smo sve staze koje su navedena kao službene staze NP „Krka“, sve biciklističke staze i makadamske puteve, odnosno mehanički prohodne staze.

Pješačke staze koje se nude posjetitelju, a dio su nove ponude su podložene sitnim tucanikom koji je s naše strane ocijenjen kao loš odabir. Nasuprot tome izvorne, autentične kamene podloge iako neravne i „grbave“, hodaču pružaju čvrstu podlogu za hodanje. Staze u gornjem toku koje još uvijek nisu uređene za posjetitelje i zarasle su vegetacijom, nisu dirane modernim zahvatima, no postoje su preko jednog stoljeća. Za razliku od njih nove staze podložene tucanikom mogu se isprati, pri velikim oborinama i postaju dodatno nesigurne za kretanje.

Iz prakse spašavanja, na području NP „Krka“, također dolazimo do zaključka da je stranom posjetitelju teško opisati lokaciju na kojoj stazi se nalazi. Većina staza u svom imenu nosi slova koja posjetitelj stranac ne poznaje, pa ih niti ne zna izgovoriti. Kako bi posjetitelju olakšali opis lokacije, staze se mogu numerirati i numeraciju označiti na tabli koja je postavljena na početku staze.

Druga mogućnost da se posjetitelju olakša lociranje u stresnim situacijama, je kada dođe do nezgode, da se u postojećoj aplikaciji za posjetitelje NP „Krka“ razvije sistem brzog lociranja, tipkom SOS ili sl.

OPĆE MJERE:

- zabrana kupanja na svim lokacijama
- numeriranje staza – postavljanje jedinstvenog broja za staze
- znak za propisanu obuću na stazama

- izrada mobilne aplikacije koje bi posjetitelju omogućilo praćenje staza, mogućnost slanja svoje lokacije i SOS tipke u slučaju nezgode
- izrada informacijskog kutka na službenim internetskim stranicama NP „Krka“ koji bi sadržavao upute i sigurnosne smjernice o kretanju po stazama unutar parka kao i postupak u slučaju nezgode i obavješćivanje svih izvanrednih situacija koje su bitne za kretanje posjetitelja
- postavljanje znakova zabrane prolaza na mjestima koje su opasna za sigurnost posjetitelja
- istaknuti kazne za nepoštovanje pravila parka u svrhu osvješćivanja posjetitelja svoje odgovornosti
- izrada karte užeg i šireg područja
- postaviti GPS track-ove pješačkih staza na službene web stranice NP „Krka“
- na ulazima za Skradinski buk, gdje postoji signalizator za velik broj posjetitelja ponuditi alternativu izleta za posjet parku
- izraditi programe nepoznate Krke za individualan posjet s vodičem za gornji tok Krke
- očistiti postojeće staze gornjeg toka uz minimalan zahvat na autentičnosti staza.

Sigurnosne smjernice NP „Krka“ za posjetitelje koji se kreću pješačkim stazama i vidikovcima unutar parka

Sigurnosne smjernice za posjetitelje služe kao preporuke i savjeti osobama koje se kreću u NP „Krka“, a usklađene su prema sigurnosnom pravilniku HGSS-a o kretanju u prirodi i tehnički nepristupačnim područjima prema čl.13. st.2. Zakona o HGSS-u.

Za sve aktivnosti u NP „Krka“ potrebno je pridržavati se sljedećih mjera i pravila ponašanja kako nebi došlo do ugroze pojedinca ili grupe:

1. Informirati se o svim bitnim karakteristikama područja.
2. Informirati se o vremenskoj prognozi za ta područja u razdoblju planiranog boravka.
3. Za planirane aktivnosti, potrebno je biti zdravstveno, tjelesno i psihički sposoban, obaviti ih u njihovom cijelom trajanju.
4. Ovisno o karakteristikama tog područja, potrebno je imati odgovarajuću odjeću, obuću i opremu, sukladno o godišnjem dobu i temperaturi.

5. Voditi računa o tome da je zbog mokre odjeće i obuće te vjetra, osjećaj vanjske temperature puno niži od stvarne.
6. Prema dužini boravka, potrebno je imati zalihu vode i hrane
7. Ne konzumirati alkohol za vrijeme aktivnosti.
8. Obavijestiti obitelj o planiranom pravcu kretanja i dužini boravka te se držati toga.
9. Nositi uvijek malu prvu pomoć sa sobom.
10. Za slučaj poziva za pomoć, nositi sa sobom mobitel sa napunjenom baterijom.
11. U slučaju slabog signala, koristiti SMS poruke.

Postupanje u slučaju nesreća za posjetitelja

U slučaju nesreća, mjere i pravila ponašanja za sudionike su sljedeće:

1. Sačuvajte prisebnost, smirite sebe i druge.
2. Hitno obavijestite o nesreći putem:
 - 112 OKC
 - najbližeg djelatnika NP
 - putem policije 192
 - putem poziva za hitnu medicinsku pomoć 194
3. Zaštitite sebe i druge od neposredne opasnosti(maknuti se od opasnosti, zaštititi se od hladnoće ili sunca).
4. Pružite unesrećenom prvu pomoć u okviru svog znanja.

Postupanje u slučaju nesreća za djelatnike NP „Krka“

1. Sačuvajte prisebnost, smirite sebe i druge.
2. Zaštitite sebe i druge od neposredne opasnosti.
3. Hitno obavijestite OKC 112.
4. Pružite unesrećenom prvu pomoć.

Obavijest o nesreći treba sadržavati slijedeće podatke:

- tko javlja- ime prezime, telefon
- odakle javlja i kako je saznao za nesreću (dali je očevidac ili posrednik)
- mjesto nesreće – precizan opis
- tko je unesrećeni – ime, prezime, dob
- što se dogodilo – uzrok i vrsta ozljede
- što se do sada poduzelo
- vremenske prilike na mjestu nesreće
- kakav je prilazni put na mjesto nesreće.

POSEBNE MJERE

Konkretna rješenja temeljem obilaska staza po sigurnosnoj procjeni staza

REDNIBR.	BROJ STAZE	IME STAZE	PRIJEDLOG MJERA	VREMENSKA ODREDNICA
1.	4	Goriš - Torak	znak za adekvatnu obuču	do 7mj
			kontrola staze nakon oborina Urezivanje stepenice na strmim djelovima	periodično Do sezone 2020
2.	5	Brnjica - korito Čikole	urediti i označiti stazu do Torka	Do sezone 2020
3.	10	Stinice – Roški slap – Oziđana pećina	Vraćanje na početnu poziciju	U ljetnim mjesecima
			Postavljanje pitke vode	Do sezone 2020
4.	12	Niz ploču	Postavljanje ograde duž cijele staze Postavljanje sajle uz zid stijene	Do sezone 2020
5.	15	Pištavac	postaviti nadstrešnicu za hlad na rubu Kanjona	Do sezone 2020

6.	19	Rimski Put	postaviti putokaze sa dužinom i nagibom	do sezone 2020
			ukloniti planinarske oznake	do 7mj
			postaviti ogradu na kraju uređene staze	do 7mj
			urediti divlje oputine postaviti znak zabrane za kupanje	do sezone 2020
7	20	Brljan – Manojlovac	ukloniti planinarske oznake postaviti ogradu urediti divlje oputine	do 7mj do sezone 2020
8.	22	Marasovine - Bilušića buk	postaviti ogradu ispred buka i Mlinica	Do sezone 2020

Posebne mjere za poboljšanje sigurnosti na tvrđavama

BROJ	NAZIV TVRĐAVE	PRIJEDLOG MJERA	VREMENSKA ODREDNICA
1	Ključica	Postaviti znak zabrane prolaza	do 7mj
2	Nečven	Osigurati gradilište	do 7mj
3	Trošelj	Posjet na vlastitu odgovornost	nema
4	Kamičak	Posjet na vlastitu odgovornost	nema

5.2. UPRAVLJANJE IZVJEŠĆIVANJE I ANALITIKA

Kao jedan element sigurnosti, svakako je pravovaljana reakcija na svaku novonastalu situaciju. Stoga je od izuzetne važnosti sakupljati relevantne informacije u vidu lakorazumljivih izvješća. Temeljem tih informacija provodi se analiza podataka koja mogu obuhvatiti različite periode njihovog nastanka.

Analize posjetitelja je moguće prikupljati preko izrađene aplikacije za posjetitelje, kao i preko službenih web stranica i društvenih mreža. Jedna od mogućnosti prikupljanja informacija posjetitelja je i izrada točaka za digitalno anketiranje. Informacije se mogu odnositi na dob posjetitelja, aktivnost u NP „Krki“ i staze koje su posjetitelji upravo obišli. Takve točke bi se mogle izraditi na već navedenim mjestima ulaska u NP „Krka“.

Izvješćivanje informacija bitnim za sigurnost posjetitelja odnosi se na predviđanje ugroza. Ugroze na području NP „Krka“ kao prethodno navedene odnose se najviše za opasnost od požara kao jedna od ugroza zbog suhog podneblja. Također od meteoroloških ugroza, većinom zbog velikih vrućina koja imaju za posljedicu opasnost za kretanje dugim i/ili teškim stazama.

Jedna od netipičnih ugroza za posjetitelje je i broj posjetitelja na Skradinskom buku o kojim bi svakako trebali biti izvješteni posjetitelji, kako bi mogli planirati posjet NP „Krki“ na manje posjećenim lokacijama. Za takav plan potrebno je na cestovnim prometnicama, postaviti putokaze za sve lokacije ulaza u NP već kod Šibenika, kao smijer odakle dolaze posjetitelji iz okolnih ljetovališta. Trenutno kod Šibenika, postoji znak samo za ulaz Lozovac/Skradin sa kilometražom, što daje sliku samo o toj mogućnosti posjeta NP „Krki“.

Analiza nesreća, osim službenih zabilješki od strane nadzornika parka može se provoditi zajedničkom suradnjom sa OKC i HMP kako bi se evidentiralo učestalost izlazaka na teren i opis nesreće koje se događaju na području parka bez službenih evidencija i znanja djelatnika parka.

5.3. SURADNJA NA LOKALNOJ RAZINI

JU NP „Krka“ surađuje s lokalnim udrugama na području svoga djelovanja u vidu financijskog podržavanja programa koje udruge provode, a javne se na natječaj koji je ispisan na službenim web stanicama. Financiranje se regulira Pravilnikom o uvjetima i kriterijima za dodjelu financijskih sredstava udrugama iz proračuna javne ustanove. Pravilnik je javan i dostupan svim udrugama.

Osim ovog vida financiranja lokalnih udruga, JU NP „Krka“ postoji i pravilnik o sponzoriranju o kojem odlučuje odsjek za promidžbeno- promotivnu djelatnost, edukaciju, interpretaciju i stručno usavršavanje i također je dostupan na javni uvid na web stranicama JU NP „Krka“.

Preporuka novih sigurnih turističkih programa

U Šibensko-kninskoj županiji postoji Stanica planinarskih vodiča (SPV Šibenik) s čijom suradnjom bi se mogao provesti pilot projekt uvođenja individualnih tura kroz nepoznatu Krku, van poznatih puteva. Individualne ture kao ekskluzivan posjet parku za one koji žele doživjeti Krku na jedan drugi, a opet siguran način za čovjeka i prirodu. Također osmišljavanje i individualno vođenje long distance traila od izvora do ušća kao jedan sve popularniji trend „thruhike“ u svijetu.

Planinarski vodiči vladaju svim tehnikama potrebnim za hodanje po prirodi, a sukladno UIAA standardima i licencama. Dio planinarskih vodiča već je pripremljen za vođenje pojedinaca ili manjih grupa po nepristupačnom terenu i sposobni su za razvoj takvih tura.

Druga opcija je davanje takvih tura u koncesiju što bi u početku bio dobar pokazatelj, dali postoji struktura posjetitelja koja su za takav posjet parku zainteresirana, te izgradnja vlastitih kapaciteta parka za takve ture.

HGSS Šibeniknu suradnji sa Stanicom planinarskih vodiča Šibenik je u mogućnosti izraditi ture koje bi bile različite težine i za različitu strukturu posjetitelja.

U gornjem toku NP „Krka“ postoji slabo korištena pruga HŽ-a. Analizom na terenu shvatili smo da je pruga od velike atraktivnosti. Od Kistanja do Knina u dužini od 24 km, prolazi 9km samim kanjonom Krke kroz čak 17 kratkih tunela, te pruža pogled na široki kanjon, što joj daje itekakvu jedinstvenost u čitavoj Europi. U suradnji sa HŽ, turističkom zajednicom i lokalnom samoupravom Kistanje, Ervenik i Knin, u ljetnim mjesecima bi se

mogao organizirati prijevoz putnika posjetitelja gornjeg toka od Kistanja do Knina u otvorenom, turističkom vlaku, po uzoru na alpske turističke vlakove. Ovakav način transporta posjetitelja bi bio siguran od opasnosti samog kretanja u prirodi ne bi zahtijevao zahvat u prirodu probijanjem novih staza. Lokacije Burnum, Bilušića buk, ev. Očestovo i Knin, posjetitelj bi mogao obići bez upotrebe vlastitog vozila, ukoliko bi se napravile stanice. Ovakav oblik obilaska privukao bi posjetitelje na slabo korištene lokacije, kao i mjesta i gradove unutar županije. Pomogao bi u razvoju ovog dijela regije, bio bi jedinstven u Hrvatskoj i zaokružio bi priču cijelog toka rijeke Krke.

Otvoreni turistički vagon u Švicarskoj (St.Moritz – Poschiavo) izvor:www.rhb.ch/en/world-of-railway-experiences/railway-experiences/open-panoramic-cars

5.4. NADZOR I UNUTARNJA KONTROLA

Nadzor i unutarnja kontrola su podijeljeni po odjelima, odnosno službama. Tehnička služba odgovorna je za zaštitu na radu, protupožarnu zaštitu, edukacije pružanja prve pomoći.

Služba za turizam, prezentaciju, promidžbu i ugostiteljstvo provodi ostale edukacije za vodiče interpretatore.

5.5. ORGANIZACIJA POTRAGA I SPAŠAVANJA

Standardni operativni postupak (SOP) za djelovanje jedinstvenog operativnog komunikacijskog centra 112 u slučaju akcije spašavanja i traganja na kopnu, od trenutka dojave do njenog završetka.

Akcija traganja i spašavanja na kopnu podrazumijeva akciju koja se odvija na nepristupačnom području, odnosno u području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima bez posebnih znanja i vještina (planine, speleološki objekti, stijene, litice i kanjoni, područja pod snježnim, zemljanim i kamenim lavinama, područja pod minama). Također podrazumijeva i akciju u urbanim sredinama na mjestima kao što su visoki objekti, tuneli, cijevi, odnosno na mjestima koje su poprimile karakteristike teško pristupačnog ili nepristupačnog područja.

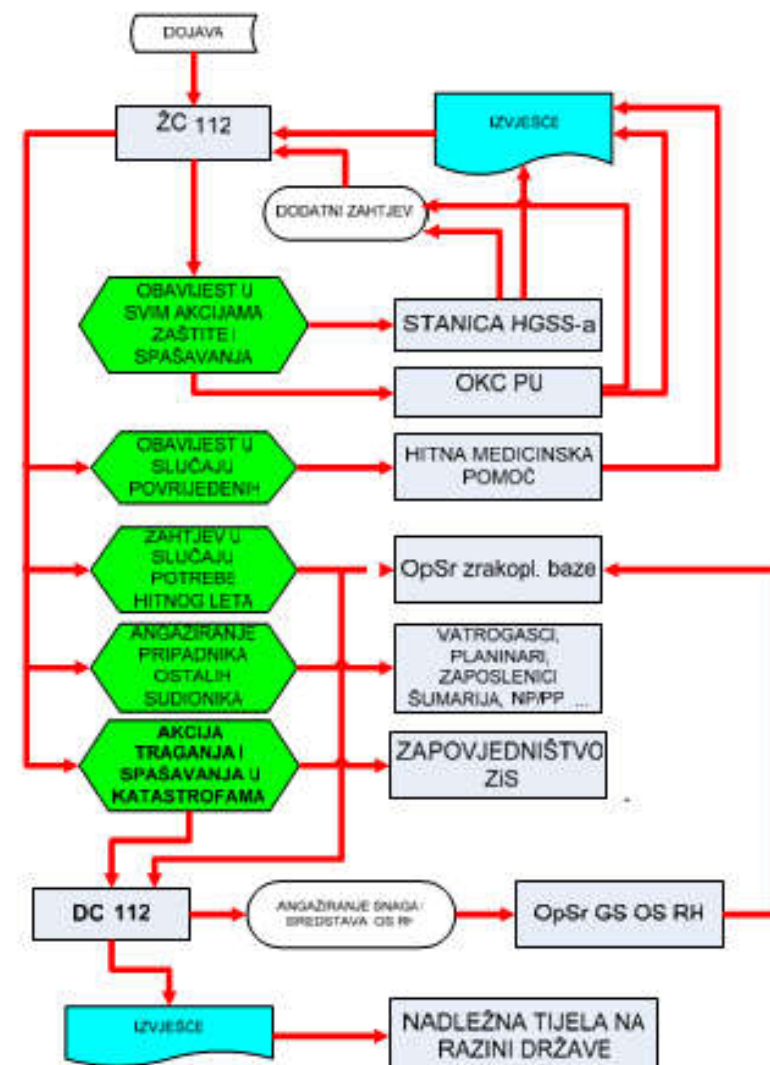
UPUTA O POSTUPANJU - Postupci po primljenoj dojadi:

1. Centar 112 prima obavijest od dojavljivača o potrebi provedbe akcije traganja i spašavanja na kopnu ili otoku te prikuplja prve podatke, sukladno točki 3. ovog SOP-a.
2. Po dojadi Centar 112 odmah obavještava nadležnu stanicu Hrvatske gorske službe spašavanja te operativno-komunikacijski centar nadležne policijske uprave. Tamo gdje je tehnički moguće, po spoznaji da se radi o akciji traganja i spašavanja, Centar 112 uspostavlja konferencijsku vezu s pripadnicima HGSS-a ili policije. U slučaju kada su dojavu prvi zaprimili pripadnici HGSS-a ili policije, o istoj će odmah obavijestiti Centar 112, kao i o poduzetim mjerama.
3. Ako osoba koja je uputila poziv (Centru 112, HGSS-u ili MUP-u), ne može odrediti točnu lokaciju na kojoj se nalazi, odnosno lokaciju na kojoj treba pružiti pomoć, postupak traganja i spašavanja počinje primjenom SOP-a za lociranje korisnika.
4. Voditelj akcije (HGSS ili MUP), sukladno ukazanim potrebama, dostavlja Centru 112 zahtjev za angažiranje dodatnih snaga u akciji.
5. Sukladno zahtjevu voditelja akcije, Centar 112 provodi komunikacijsku koordinaciju kojom se angažiraju dodatne snage u akciji (HGSS, MUP, MORH, hitna medicinska pomoć, vatrogasne postrojbe, javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima prirode, lokalna planinarska društva, speleološke klubove i društva, lovačka društva, operativa Hrvatskih šuma idruge).
6. U slučaju potrebe prijevoza spasilačkih timova, voditelj akcije (MUP ili HGSS), preko županijskog centra 112 traži angažiranje zrakoplova.
7. Županijski centar 112 pismeno, odmah obavještava nadležnu zrakoplovnu bazu o pokretanju postupka angažiranja zrakoplova, kako bi ista započela pripreme radnje do primitka zapovjedi o letu. Potom upućuje zahtjev za hitan let Državnom centru 112.
8. Koordinaciju u organizaciji leta između zrakoplovne baze i voditelja akcije provodi županijski centar 112.
9. Državni centar 112 pismenim putem dostavlja u Op Sr GS OS RH zahtjev za let sukladno obrascu koji je u prilogu ovog SOP-a i čini njegov sastavni dio.
10. U situacijama kada je voditelj akcije HGSS, po završetku akcije traganja i spašavanja, izvještava Centar 112.

U situacijama kada u akcijama traganja i spašavanja sudjeluje i medicinski tim, po izvršenoj trijaži i eventualnom zbrinjavanju u zdravstvenoj ustanovi, o točnom broju poginulih i ozlijeđenih (lako/teško), usmeno izvješćuje županijski centar 112.

Podaci koje treba dati kod dojava centru 112:

1. Ime i prezime dojavljivača, te broj njegovog telefona ili mobitela s kojega se javio;
2. Kakva se pomoć traži i za koga;
3. Na kojoj se lokaciji treba pružiti pomoć (od mikro lokacije do blizine većeg i poznatijeg mjesta);
4. Da li ima poginulih ili ozlijeđenih, kakve su prirode ozlijede i što je dosad poduzeto (vrsta pružene prve pomoći);
5. Kakve su okolnosti na mjestu nesreće (vremenske prilike, postojanje prilaznih putova, ravnih površina za prihvat helikoptera i sl.);
6. Da li su o nesreći već obaviještene neke službe.

Slika: Sustav dojava SOP, ravnateljstvo civilne zaštite

5.6. STRUKTURA POBOLJŠANJA NA INFRASTRUKTURI I PRIHVATNIM MJESTIMA

JU NP „Krka“ konstantno radi na poboljšanju svojih kapaciteta za posjetiteljsku infrastrukturu u vidu posjetiteljskih centara u Skradinu, Puljanima, Kistanjama i Laškovićima. Posjetitelji koji se kreću osobnim automobilima imaju mogućnost na početku svake staze ostaviti svoj osobni automobil na za to predviđenom mjestu u vidu proširenja dijela početka puta. Iako za to nisu postavljena oznake, lako su zaključive.

Na dijelu Lozovac, Skradin i Laškovića napravljeno je parkiralište za veći broj posjetitelja. Povećanjem broja posjetitelja, raste i potreba za takvom infrastrukturom na području cijelog parka što je i prepoznato.

Na stazama su postavljene klupe i nadstrešnice na nekim mjestima, oznake koje su postavljene informiraju posjetitelje o pravilima ponašanja u parku.

Preporuka novih sigurnih turističkih programa – navedeno pod točkom 5.3.

Posjetiteljski centar Skradin izvor: <http://www.nprka.hr/stranice/ulaz-skradin/30.html>

5.7. KOMUNIKACIJSKA STRATEGIJA U FUNKCIJI SIGURNOSTI

JU NP „Krka“ služi za ostvarivanje određenog javnog interesa, između ostalog i sigurnosti posjetitelja. U današnje vrijeme, veliku važnost pridaje se komunikacijskim strategijama. Svaka komunikacija u sigurnosnom dijelu treba biti u interesu posjetitelja, a samim time i čuva ugled JU NP „Krka“, brigom za funkcioniranje, sigurnost, kao i razvoj zajednice koje su društvenim i drugim vezama ovisne jedna o drugoj.

JU NP „Krka“, dostupne su organizirani kanali komunikacije kako bi se prenijele prave informacije, pridobile pažnju i sudjelovanje zajednice na vrijeme, kao bitan faktor u sigurnosti posjetitelja.

Komunikacija koja se odvija sa javnošću preko tradicionalnih medija (Tiskovna, radija, tv) imaju dvije opcije na raspolaganju, a to su : slanje objeva za medije ili slanje priopćenja za javnost novinarima. U ovim slučajevima potreban je volja medija da se poruka prenese. Takav medij je ograničen jer je javnost svedena na pasivno promatranje i primanjem poruke čitanjem, gledanjem ili slušanjem.

U slučaju korištenja interneta, komunikacija je direktna i neovisna o nečijoj dobroj volji za prenošenje vijesti, te je informacija spremna čim se objavi. Takva komunikacija se odvija putem službenih web stranica, elektronske pošte, foruma, kao i društvenih mreža.

6. METODOLOGIJA RADA

PRIKUPLJANJE PODATAKA NA TERENU

Obilazak terena

Prikupljanje podataka na terenu poznatih i nepoznatih staza za ovaj elaborat odvijao se u razdoblju od 07.11. 2018 do 24.02.2019.godine. Po opisanim stazama propješačilo se u timu od dva čovjeka. Tijekom čitavog terenskog rada, jedna osoba u timu je bila od prvog do zadnjeg obilaska na svim stazama kako bi imala što realniju percepciju cijele slike pješačkih staza.

Staze su se bilježene Garminovim GPS uređajima. Posebne točke interesa ili prepoznatih opasnosti na stazama bilježile su se GPS uređajima.

Kod prepoznatih mogućih opasnosti napravljeni su fotografski zapisi tih opasnosti. One su uklopljene u ovaj elaborat i nalaze u prilogu.

Gornji tok iznad Bilušića buka do Zelića snimljen je bespilotnom letjelicom kako bi se prikazala jednostavna upotreba železničkepruge za turistička svrhe parka. Bespilotnom letjelicom je snimana i brana ispod mosta na Roškom slapu radi bolje analize opasnosti koje takve brane nose sa sobom.

Intervju

Pri obilasku terena razgovori su se vršili s lokalnim stanovništvom, posjetiteljima koji su zatečeni u Parku za vrijeme obilaska određenih lokacija i nadzornicima službe.

Dostupne postojeće informacije

JU NP „Krka“ je u svom dosadašnjem radu napravila niz studija koje su nam pomogle u izradi ovog elaborata. Informacije koje smo prikupili, integrirali smo ih u ovaj elaborat i nalaze se u popisu literature.

Informacije od ravnateljstva za civilnu zaštitu (bivši DUZS-a) čije su standardni operativni postupci (SOP) izrađeni za traganje i spašavanje na nepristupačnom području.

Službene informacije od HGSS Stanice Šibenik koja teritorijalno djeluje na području NP „Krka“, te temeljem iskustav s terena u akcijama spašavanja, traganja i ostalim intervencijama na spomeutom području.

IT sustav

Garmin BaseCamp u kojem su svi podatci sakupljeni i pregledani.

Analiza podataka - spašavatelji, gorski spašavatelji, spašavatelji sa divljih voda.

7.ZAKLJUČAK

U radu su obrađene 23 uređene staze za posjetitelje, postojeće staze gornjeg toka, opasnosti koje postoje u blizini brze vode. Ispitivanje mogućnosti novih sigurnih turističkih sadržaja i sigurnost postojećih staza kao ključni element ovog elaborata.

Nove staze s lijeve i desne strane Manojlovca, koje vode do samog toka, omogućile su lak pristup većem broju posjetitelja, čime je omogućen pristup slapu, oputinom koja je ocijenjena kao visoko rizična za strukturu posjetitelja parka.

Staze koje počinju na rubu kanjona i idu prema rijeci Krki ili Čikoli, strme su i nisu spojene sa drugim stazama. Povratak na početnu poziciju je uglavnom istim putem. Tamo gdje to omogućava konfiguracija terena, spojiti u kružne.

Staze u NP „Krka“ su kratke staze, ali udaljene jedne od drugih, pa je posjetitelju, neophodno vozilo za obilazak.

Staze koje su podložene tucanikom nemaju čvrstu podlogu gazišta, što ih čini nestabilnim. Tucanik može biti isprati kod velikih oborina

Staze gornjeg toka koje s spuštaju u kanjon su autentične gradnje za dalmatinsko podneblje, podzidane suhozidima, ali zarasle vegetacijom i na mjestima urušene zbog prolaska životinja, s toga teže prohodne.

Gornji tok Krke trebao bi biti dostupan posjetitelju samo uz pratnju vodiča, kako bi bilo što manje intervencije u prirodu jer se postojeći putevi ne moraju mehanički obrađivati već ponuditi kao izvorni i autentični. Osposobljen vodič daje sigurnost posjetitelju, a NP „Krka“ kontrolu za ne kršenje propisa parka.

U gornjem toku postoji infrastruktura pruge koja se može iskoristiti za obilazak gornjeg toka, bez zahvata u prirodu novim stazama.

Gornji tok je pun plastičnog otpada, pa je potrebno otkriti uzrok ovog problema.

Rijeka Krka u svojoj dužini ima različite karakteristike i pri tom različite opasnosti koje proizlaze iz tih karakteristika. Od laganih brzaka od izvora do mirnog toka u ljetnim mjesecima, kao i opasnih prirodnih slapova, umjetnih barijera i voda jezerskih obilježja. Cijeli tok je potrebno dobro poznavati u različitim godišnjim periodima.

Posebnu opasnost, ipak ima velika masa ljudi koja posjećuje NP u ljetnim mjesecima, i to osobito na lokalitetima prirodnih i umjetnih barijera, što povećava vjerojatnost incidenta vezanog za vodu. Stoga je naš zaključak i preporuka da bi djelatnici koji rade uz vodu trebali proći minimalno osnovnu obuku o svjesnosti o vodi kao opasnom okruženju svog mjesta rada.

Pri analizi područja NP „Krka“ i rubnih područja, nisu utvrđene potrebe za velikim infrastrukturnim zahvatima na uređenim stazama, te u elaboratu nisu uključene preporuke za takva poboljšanja.

Literatura:

- Plan upravljanja JU NP „Krka“
- Procjena rizika- Grad Šibenik
- <http://sibensko-kninska-zupanija.hr/stranica/opci-podaci/70>
- Pravilnik o redu u turističkom pristaništu na unutarnjim vodama NP „Krka“ 2014.godina
- Plan evakuacije iz NP „Krka“ (Skradinski i Roški slap)
- Procjena rizika za umjetne preljevne brane – Rescue 3 Europe
- Swiftwater Rescue Technician – Rescue 3 International
- Rašeljka Maras Juričić: U internetskim odnosima s javnošću
- https://civilna-zastita.gov.hr/UserDocImages/DOKUMENTI_PREBACIVANJE/SOP/SOP_TRAGANJE%20I%20SPA%C5%A0AVANJE%20NA%20KOPNU%20I%20OTOKU.pdf

PRILOG:

- Foto i video dokumentacija
- ARIES – cestovna studija
- GPX tragovi
- Priručnik za spašavanje za područje NP „Krka“